

Ms 80

N 1956/1679

D 2023/384

Priloge prilož:

/ Na platnicah .

Jurec Trdinca: Notes

Ruska artilerija 1873: 1.400 topov
in 409 mitreljes. topi
so straguše iz bronca.
Reserva tu ne šteta ima še topov iz
jekla 400.
topov material, konji in oprava
so eminentni v rus. artileriji
Mitraljeze so 10 cevne Gatlingove
ali jim zaporni mehanizem pobolj-
šal general Gorlov.

Julie edle v.
Scheuchenstuel
Geb. Primitz
Praesidentens-Gattin
geb. am 30. Mai 1816
Gest. am 2. Februar 1864.
Sie ruhe im Frieden!

12. Septembra zjutraj ob 7 1/2 kupil sem te bukvice. Vreme bilo je toplo, solnčno; po trgu šla je ravno velika, strašno grda baba - coprnica Makbetova. - Ob 10. sem se kopal - morje imelo topline 20 gradov !! Včeraj začeli so trgati v Kostrenji - jutri - slišim - dobi se že mlada vodica v Bakru. Spravlja se tje celo društvo. - Po obedu zaspim - zbudivši se slišim deževati - joj meni - kaj bo z vinom, več ga bo, kakor pravijo, zdaj res, ali kakega?! Dež nam ga krščuje prvi krat, v drugič ga bo še krčmar, naj vzame hudič takega anabaptista. - Ob 9. uri zvečer. Ravno izvêm, da je reški magistrat prepovedal, točiti mlado vino pred 15. oktobrom, češ, ker mošt žene, utegne pripeljati kolero, ker žene tudi kolera. Naj živi logika in Aristotel, ki jo je iznašel ! Če se že gospodje tako bojê našega driskanja, naj nam jih pa zapečatijo. Pili ga bomo vse eno. Od lanske kislice me že nohti bolê. -

13. Hladno jutro, malo burje: kopati se ne more: ob 7 1/2 vidil sem spet boduško Anico; pol mesca mi je ni bilo pred oči: zdi mi se nekako bolj bleda i suhega obraza: pozdravil sem jo z okna in ona mene s trga: govorila nisva. -

Razglas magistratov ni resničen. Mošta se je zbal in mu zabavljale d^{or} Jelčić. Bog živi drisko! - Bral sem v Triesterici, da je sklican erdeljski zbor po postavi iz leta 1791! Enakopravnost je šla zopet hudičem gost, ali Rumunji tolažite se (sâj imate vzrok) s hrvaškim pregovorom: Carska ne poriče! Kaj zlodja majete z glavo?

Popoldne smo šli z Laškom i z drugima zdravnikoma v gornjo Drago; vino se je zraven Ružića dobilo dobro, domaće grozdje pa je bilo 2 krat draže kot v Reki na trgu. Zunaj Reke naj se hodi pit, jest pa ne: ljudje so hudičevi oderuhi. Mnogo se je po Dragi trgalo. Feš-engliš dveh lédic unkraj cerkve pa nismo videli, šli smo memo zdihovaje - da še ni mla-dega vina.

14. Dan lep. Preklete me tare dolg čas,
 ne vem, na katero stran bi jo zasukal.
 Pri sv. Križu je lepa "dečva" vsred
 med "roso in smetano". tudi dobro
 vino ali je preblizo. Kastav mi je pust
 od kar je zlati Ravnik šel. Opa-
 tija je res poezija, Pepičeva mla-
 da hčerka se je tudi že razpopila,
 ali vrag vzemi njegovo vino. Kostre-
 nja me mika ali se preveč bo-
 ji fajmošter Mance reških "jam".
 Kaj pa Baker - hm hm - Baker - in na-
 prej v Vinodol, kjer cvete naj sla-
 ji kapljica v Grižanih in naj lep-
 ši ženica u Crikvenici - Mon-
 tanarjeva hči in mlada gospa Su-
 zaničeva. De te plentaj - hit-
 ro je omagal. Zakaj se ne vvrsti
 med cerkvene zapovedi: "Poskusi-
 ta se pred fant in dekle! in
 če opeša poprej on ko ona - se
 nimata jemati!" Že slaba
 ženska je pol hudiča, močna
 pa je več ko celi.

Ob 3 1/2 u. po poldne.. Hotel sem se odpraviti proti Bakru - ali vis inertiae mi ne da. Zadnjica in pleča začele so se nekako debeliti, mesto na pot, grem dostikrat raje - v posteljo. To ni več znamenje mladosti - ali kaj to govorim, sâj tacihi znamenj nobenega več ni in biti ne more. Okoli nas rastejo svetice in mlada, pisana trava, z nas se pa perje obleta: to je osoda naj boljših! let, ktere smo doživeli. Če bi ne trli orehov politike, ne vtaknili nosa včasih v literaturo, ne popili kake kupice (rectius: vrča) dobrega vinčka ali pa tudi kislega cvič - matica, in če bi se nas kaka deklica ne usmilila - hu hu kaj bi počeli, potem bi bilo naj bolje dati si napraviti kar precej popotni list v krtovo deželo.

15. sept. Moj zvesti tovariš in arte pijandi et politicandi Šelander dobil je dopust za 14 dni - pravi, da pojde v Varaždin in Zagreb: tudi jez bi šel rad, da

vidim Franceljna, olim in spe Klobučarjeve hčere iz Celja moža, s katerim sem jedel enkrat na Dunaju tako mastnega kopuna, ki mu ga je ona iz Štajerskega poslala in pa mila mi oba stara pajdaša Valjavca in Žepiča, katerih se tolikrat spomnim, gotovo večkrat kakor ona dva mene - ali jima ne zamerim. Oba sta oženjena in "wohlbestallte patres familiae". Kaj vraga! pazi dobro devetero-fant! (vdovci so, kakor je znano, za devet fantov*); na zadnje bi utegnil biti še sentimental in se kesati, da si, Bogu bodi stotera hvala, zopet prost, sam-svoj, svoboden, brez spon in straha. -

V "Domobranu" (vulgo: muhobranu) berem ostuden dopis proti Barčiču. Naklobasâl ga je Vončina, ali slišim, da mu Barčič ne ostane dolžan. V dopisu mi se zdi naj bolj nesramna beseda: da živi B. še zdaj "nečuvenom milosti" viših oblasti ob službi. Naj te voda nosi! Kdo je izvolil ga za sodca? mar ne narod?? brez viših oblasti.

* ~~Oder-bôs!~~

Oder bôs!!

opomba pisateljeva

Zvečer ob 10. Smo že v Bakru. Spotoma vidil sem povsod trgati - ali to je žalostna trgatev: tu ne slišiš ne možnarjev, ne vriska in ukanja, ne veselega petja, samo dve ženski krožili ste svoj žalostni: nena-ninaja - Baker pa se raduje in po pravici; toliko in tako dobre vodice, pravijo ni bilo od 1834. leta. Že od daleč na novi cesti slišal sem živ hrup, govor in spev, kakor ob Margaretinem sejmu. Toda mladega vina še nisem dobil, krčmar Bartol, naš rojak, ima zmes starega in novega, ki se mi je malo prilegla. Pri njem poslušal sem Talijana hvaliti svojo domovino, za Luko (Luca) je rekel, da je "la più gentile città u Toskani, za hrvaške primorce pa, da so lacioni. Z brezovko po takih tujcih! Nek siv Bakran mu je pravil, kako krasno urejene da so bile pred 1848 v Reki latinske šole, kako učeni (!!!) so bili uči-

telji in kako autoritâ so imeli. Zdaj je vse drugače, uči se le la lingua slava, zato je gimnazij veljavo izgubil. - Da žive tudi v Bakru taki osli, ne bi bil pred verjel. Nekteri teh slavnih "učenih" učiteljev služijo še zdaj, n.pr. kapital-bedak Morassi (rectius: Volasi, Bivolasi) in tele Mihić. Pred letom 1848 je žvižgala palica, pa tudi korobač. "klasi" so se kupovali - to je tista gloria prejšnjih časov.

Bartol ima novo mlado deklo Fužinarko, odbijala je zmagovito vse napade moje nagle ljubezni.

V kavani našel sem Muževića in se pomenkoval z njim o političnih nadlogah hrvašk. naroda.

NB. Blizu sv. Kuzma vidil sem strašno grdo, široko babo, prišla mi je ta pot na misel coprnica v Faustu pa sem si mislil

o njej to, kar ona drugim pravi

Wau, wau; wau, wau
Verfluchtes Vieh, verdammte Sau.

Pred Bartolovo hišo vidil sem
smešno stvar, nek gospod sprem-
ljevaje gospodične, zapletel se
je eni od zadej v krinolino ta-
ko nerodno, da je motal se in
skakal sem ter tje kakor pajac,
preden se je osvobodil. Bilo je
dovolj krohotanja zavoljo tega;
take reči so res same zase kâj
majhnega, v ponosnih in pre-
širnih dekletih pa lahko na
enkrat vso ljubezen pogasne-
jo. Sreča, da se v Bakru tega
ni lahko bati, več kakor 300
jih čaka odrešenja, ne mo-
rejo dobiti sirote ne možič-
ka ne ljubčka. Kaj bode, bog
pomagaj! iz toliko starih de-
vic, če ne - guano!

NB U pogovoru z Muževičem me je zlo zlo razveselilo slišati, da se bakarski kapitani, srečevaje se na morju, pozdravljajo od nekaj časa samo z narodno zastavo.

16. ob 7. uri zjutraj. Janez sedi v krčmi na Piketu in pije

1. krat letos mlado vino. Oči mu se bliskajo kakor mačku. To je kapljica zlata vredna: usta mi se kar sprijemajo, jezik tleska in cmaka sam od sebe sem ter tje, gori in doli, po grlu razliva se prijetna gorkota, želo-dec pa kar od veselja brunda in brenka. Enkrat mi se zdi ko med, enkrat ko cukar, enkrat ko presekar dokler je mošt, enkrat ko šampanjec, sem ter tje pa tudi kakor naj žlahtnejši starina. Zato pa sedi Janez tako zaljubljen pri merici: in

Ona njega gleda, on pa njo.

Jeza ga popada; lop na njo. - Prav pogostoma ga jeza zgrabi, ali ta jeza je zdrava jeza, ne bo se je nikoli spovedal.

Krčmar mi pravi, da bodo postavili kup na 10 gold. (vedro po 50 vrčev)

V krčmi je mlado vino po 36 n.kr. (srednje mere) - ob 6. po poldne v Fužini. Obedoval pri poštenjaku Plešetu. Pil dobro staro vino - redka stvar! Zdaj ima za čudo mlado kuharico! V pivarni pri Tomcu je kaj dobro pivo. Pri obedu bil je Greger - kdo bi mislil, da je ta tihi, modni možic brat vročega vrednika "Narodnih listov". - V pisarni našel sem bivšega osmošolca - maturanda - Brusca - revež še nima nobene plače. Skoz Fužino peljal se je Brušia v Mrkopalj - ondi je somenj ino shod - ali ga bomo pili v domovini leščevja ino lešnikov!!

popoldne in zvečer sem pivo pil in se prvikrat v življenju od piva upijanil, pa je tudi salabolsko hladno in prijetno.

17. septembra. Zbudil sem se med 7- in 8. uro; ko iz hiše izidem, je bilo že k maši odzvonilo. Ob 9. se odpeljeva s Plešetom v Mrkopalj. Pot - Karolina - je gladka in romantična - visoka čez 2700 čevljev; po zimi "na slemenu" vsa zametena. Čez njo u prepad zvalila sta se Olga in njen mož, od takrat se govori, da zna v znak leteti, ne samo ležati.

Oslovska šala! Nek pop Cimioti pa je zvrnil se 1836. v mlako, ki se še zdaj Cimiotova lokva imenuje. Spotoma pokazal mi je Pleše dve jami, s kapnikom, ali slabo še znani in pregledani. Krasne, nebotične jele vidiš na desni in levi, posebno veličastne za oko so tiste, ki rastejo na vrhu ali lazju visokih skal, razcepivši s korenčkami naj trji kamen - po pravici imenuje jih Kurelac božje klasike. Bukovina je

iztrebljena, neka samotna
 smreka je res curiosum, veje so
 se ji obesile in tako izrodile, da
 je drevo zelo zelo svibi podobno.
 Na ravnem je svet jako vlažen,
 zato je obolela vsa hosta - str-
 žen je postal črnkast in mehak,
 čudno je, da rast ne opeša,
 vkljub boleznim: tudi seme ro-
 di dalje in dobro. Od snega,
 vetra ali starosti leži mnogo jel
 na tleh in trohni brez
 prida, večkrat iz takega troh-
 lega in nagnjitega debla nove
 zdrave drevesca cime pogan-
 jajo in kaj veselo odraščajo.
 S Karoline vidiijo se spodaj Lok-
 ven, en čas se gre v Mrkopalj
 po ludoviceji. Nad trgom vzdi-
 guje se gora z imenom: Čelim
 baša, sicer je kraj žalosten,
 pust, brez vode: ob deževju
 pa se pridelava dovolj zelja, krum-
 pira in lešnikov. - Obedovali
 smo pri kanoniku Soiću, prav
 prijaznem starcu, zbralo

se nas je dosti; moram se
smejati, kako sem pazil na
vsako besedo pogovarjaje se
z lokvarskim fajmoštrom Mrzljaj-
kom, pred ga nisem poznal,
pa sem ga imel za novljan-
skega nemčona Mrzljaka;
ker govori zlo naglo, nisem ga
vselej precej razumel, pa je
zato mož menil, da sem gluhi in
mi za mizo strašno v uho tro-
bil. Spoznal sem tudi fajm. Do-
brovca, veseljaka Rečana, bil
je vojaški kapelan ter je 1859.
leta dvakrat za domovino te-
kel in si obe nogi pohabil, ali
si je bil pohabil še neko dru-
go reč, zavaljo česar nosi
na obeh bokih železne opo-
ne, "kavalirje". Odkrito-
srčno govori na vse usta
in ne pozna nobene
skrivnosti. Jedli smo

tudi domačo dinjo, ki jo je odgojil v Lokvah zdravnik Korbić. Za te kraje je bila taka jed imenitna "zgodba". Kaj pa punčike, te vedne spremljevalke mojih misli? Že gredé v Fužine sošel sem se z mlado Piketčanko in sem ji prav po vdovsko lagal: zdaj se je jezila, zdaj smejala. Škoda, da je imela dve stari tovaršici, zdela mi se je sicer prav dobrega, mehkega srca. V Mrkoplju zaljubil sem se v 4., a v Tomčevo Frano b v njeno sestrično iz Vrat. c in d v mleko in kri dveh deklic a loco, ki ste dovršili ravno šole v Zagrebu: pbe gledate že prav zvedavo okoli sebe, če ni morebiti tudi za nji kaj poboljška upati. Nemška kultura se jima je kar cedila po

obrazu; tajčali, se. hohtajčali
 ste prav po sekiricah: o, eŷ,
 aû, owêh, dû-âbrrr, u nâjn,
 da so ji čudno gledali doma-
 či opanki, ki so po oknih na
 prodaj viseli ali ležali. Nek
 olikan in oblizan "domoljub"
 bil je z njima, tretji u bundu
 mrkopaljske nemčarije, čez rit
 pa mu je visela čisto nova, na-
 rodna surka. Preklete me je mi-
 kalo, zatajčati mu jih vseh
 25, to zlato število nemške
 kulture v vojaški krajini.
 Da se z dekleti kaj zmenimo, nam
 ni treba tujih jezikov, saj se da
 primaruha tudi v našem tako
 lepo lagati kakor bi rožice
 sadil in pa tudi toliko neumno blesti,
 da se zdi ženskim
 "reš, fino in fajn".

Pisal sem to 18. zjutraj ležê
v hosti nad Ličem.

18. zvečer. Sedim pri Antoniú v Bribiru in pijem sladko črno novino. V Liču sem obedoval, Pleše ni prišel tje, pa se še nič poslovia nisva. Pot v Vinodol je strašna, padajoča zdaj v brezna, zdaj spet vzdigujoča se strmo proti nebesom čez Kobljak, Kalačnico med Medvedjakom in Tičjakom. Vse je divji Kras v najstrašnejih podobah. Stezo kazal mi je deček, ker pred še nikoli nisem po njej hodil. Pripeljala me je dol proti Belgradu s hudim ovinkom. Na goro je legel gromeč oblak, zato sem šel kakor strela. Nad Grižani je letos blisk na več krajih v pečine tresnil in jih od vrha do tal grdo počrnil. Pri Matejčiču nisem hotel ostati, ker ima male učenca pri sebi. Sem ter tje srečevali so me ljudje, ki so v gorskem kraju mošt prodali, 50 vrčev

po 8 goldinarjev. Fajmoštri in druga gospoda pa pravijo, da se nečejo prenagliti, dobilo se ga bo dosti po 5, naj draže po 6 gold. Zlo se hudê na kranjske kupce, da ga tako drago jemljo. - Grižani in Drvenik imajo boljše vino kakor lani ali komaj polovico toliko, Bribir pa se hvali, da ga je bilo le pred vinsko boleznijo ene leta toliko, pa ne velikrat. "Na device ne na cele ne na počene celi dan nisem mislil, boljšega zdravila zoper ljubézen ga pri moji duši ni, kakor pot nebeško peklena iz Liča čez ostre grebene v Vinodol. Ala se ta hip, ko to pišem, mojim trudnim udom komedije z "babami" smešne zde. Toda dojutri se nestanovitni morda premislijo drugače.

Antonić kupuje vino po 5 l/2 (50 vrč.)

19. O preklete kmečke krčme po primorju! naj vas odnesejo vsi rogatci (na dno pekla). Antoničevega prenočišča dolgo ne pozabim. Vročina huda - pod glavo pa pernice in pokrivalo za pred pustom. bolh cele roje, na tla še pljuniti ne morem, ker leže ~~leži~~ okoli postelje ~~grozdje~~; kod se gre na stran, mi je mož pokazal, ali me je potem z železnim zapahom zaprl - in po meni je kurljilo, kakor 100 revolucij in kako ne, ko sem jedel zvečer grozdje in oskoruše, zraven pa vodo in mošt pil. Tik mene ugnjezdila se je menda cela rodovina, zdaj je zacvilil kak otrok, zdaj so zaškripali debeli čevlji, ali se z vrati butalo ali glasno pogovarjalo, ali pa je kak pes zalajal, pred hišo pa so pele Bribirke dolgo dolgo svoj žalostni ninanenaja. Na zad-

leži *čevlji* *no* *lyt*
~~grozdje~~ ?
~~črozak?~~ ?

nje oblečem hlače in vlegši
se na odejo zgodaj zjutraj za-
spim. Ko se prebudim, še vode
ni, da se umijem, ampak
umivalnica in pa brisača.
Rajtenga za krasno noč bila je
12 soldov, za 2 grozda in 5 osko-
ruš pa menda 15! -

Po bribirskem polju ^{že}
vse trga [?] v Novem moštaše
nič ^{grozdje} sem
ter tje [?] ^{doporilo} [?]: zdra-
vo je vse, z nekterih nogradov
ga bode 15 krat več kakor
lani: okoli Novega trpela
je bolezen trtna celih 16 let.

Ob 10. zjutraj to pišem
in Janez sedi že spet v krč-
mi (pri Ferkoviću) pred sabo
ima še 4 že izpraznjena jajca
in pa merico rdečega mošta.
Rekel je prinesti polič ali
Novljani vedo šege in malê-
re tega sveta, poliče pijo
kmetje z debelo ritjo, škri-
ci s tenko pa merice, moja

Tejko Cihlar

J. Logar

sicer ni nič kaj preveč gosposka,
ali škric sem men-
darle, če prav nekako na debe-
lo iztesan in hrapavo obstru-
ga; Novljani skazujejo
mi čast z merico, češ, prin-
cip treba varovati. -

Skoz okno gledam hišo
treh slavnih domoljubov:
tu bodo počivali na kupih
svojih bobkov mirno in zado-
voljno februar-patentar, ak-
centar in precentar, v svo-
ji umetnosti vsaki njih
korenjak od podplata do
vrha ušes. -

V samotni stanici samotnega
Novega hodi mi na misel tudi
kaj pobožnega, kar sem bil
pozabil, opomniti. V Fužinah
je vrgel veter tistega velikan-
skega, naj mánj 2 sežnja dolge-
ga Kristusa z rdečim nosom in z brki,
kakor jih nosi morebiti kak haramba-
ša šerežanski. Fajmošter je po-

tem zjutraj to grdo podobo
brž skril in menda sožgal. Ali
čudne pravlice začele so ljudi
puntati. Eni so rekli, da so ukrad-
li Kristusa Vratarji, drugi da
Slavičani, tretji da tolovaji:
kdor ga ima, ne more ga zadeti
nobena puška, se celò ne vidi
ne. Naenkrat se razglasi,
da je kazal v neki krčmi nek
kmet silne dnarje, ki ni imel
pred ne cvenka ne cunje: Sum
prileti nanj, da je ukradel
on boga. Začeli so ga iskati,
pa ga niso našli. Pobožne
duše, posebno pa "brumne" že-
ne vidiijo čudni križ ob
petkih na nebu ves krvav
in razsekan brez Kristusa:
kar pomeni hude vojske, če
ne še kaj hujega, n.pr. ka-
ko kugo, ki bode podavila
vse razun svetih Indijanov.

V kapelici nad Ličem krem-

ži se čudno grdo mati božja:
 ust ima še majhen kosček,
 zraven te podobe ležita na
 vsaki strani nje dva Kristu-
 sa, oba brez rok, eden
 je ovenčan, kakor kak
 ženin.

- . -

strašnih
 Grede povstarmcih iz
 Liča slišal sem mladega
 fanta kleti: Jebal vam vrag
 tri Napoleone! Kletev zdi
 se mi prav moderna in lepo lojalna!
 V Liču bili smo v pondeljek
 pri maši: jez, stara baba pred
 klopni (dve ste se skrivali od
 zad) in pa oba fajmoštrova
 psa, ki sta se kaj bahato in
 modro pred oltar ulegla in
 mirno ležala, le kadar je
 ministrant pozvonil, sta
 vzdignila ušesa in se po-
 duhala "poleg navade stare".
 Kaj čudno mi se je zdelo da
 sta pred tolikim in takim društ-
 vom Brušija in deček mašo
 pela, ali prav za prav

tulila, da se je móglo daleč po polju razlegati. Da odpeva (scilicet: odrjovéva) služabnik popu, nisem še pred slišal, ali pa ne opazil. -

Po kosilu pogovarjal sem se z mladim Frkovičem o tem in unem, tudi o novljanskih strankah. Smešno mi se je zdelo, da je mislil, da je proti Barčiču pisal pamflet Ante Janković. Kaj takega ne bi naj huji opravljivec mogel trditi - on bi se pred stokrat v hlače usral, preden bi kaj takega dal v novine, iz česar se utegnejo hude pravde roditi in sto sitnih nasledkov se izcimiti. Šel sem se šetati proti Senju - na tej cesti ima človek krasno priliko viditi svet tak, kakor je bil od konca ustvarjen: vse samo morje, nebo in gola skala brez dreves, brez zeljš, brez ljudi. Le v

kaki senci za grobljanci ali podrtijami starih hiš preža kak financar in od daleč blišče se kupi belega kamnja - hiše mesta Senja. Senjski "purgarji" imeli so enkrat pravico, sekati šumo po svoji volji. Uživaje to pravico ogolili - ali za pravo reči - obrili so tudi vse gore tako, da bi na njih gosenica od lakote poginila. - Mladi Frković peljal me je v čitavnico, prav čedno urejeno in za branje dobro ob- skrbljeno. Bral sem, da zdaj tudi "Dòmobran" verjame, da bodo zdanji njegov gospodar, rejnik, oče in boter od kancelarije odstopili. Kaj bo revček počel, dolgo že se valja po gnjezdu, pa je še zmirom kilav - se bo težko izpeljal. Bo treba

kupiti vrč, da bomo vanj jokalili, kadar mu za pogrebom pojdemo. -

Burja brije. Žal mi je, da se nisem prepeljal zjutraj v Bodulijo. Brez društva - razun mošta - sedim pri Frkoviću. Bivši osmošolec Mažuranić šel je v Zagreb, Prelogse je že zdavnaj vrnil - ostal je v Novem samo en teden. Srića - pa trga -----

Novih besed sem slišal na potu več, ali večidel pri vinu, zato sem jih pozabil skoraj vse. Lepa mi se je zdela izreka: Mesto je bilo opustelo, pa se je "opet zatravilo", morebiti bi se moglo tudi reči: zadreviti, zašumiti goro. v krčmi sem slišal "obzirati se na koga" auf Jemand warten, aufpassen.

- . -

Bribirke in Novljanke so pri moji veri zdravega mesa,

brez prs odraščene ne vidiš.
 Vidil sem v Novem pri Frkoviću
 punco, ki gotovo nima 13 let,
 pa že vse iz nje kipí. Sestra
 tiste komis-kultušarice streg-
 la mi je prav prijazno in se
 od srca smejala, da sem nem-
 škuto obrisal - pa se ni iz
 domoljubja, ampak ker je sestra
 preoblečena gospa, ona pa
 kmetica. Kaj čemo no! Kje se
 dobi ženska brez nevoščljivosti?!

- Ravno sem odvečerjal tem-
 fanje: pišče, ki je za su-
 šico se stegnilo, kakor se na-
 haja povsod po primorju. -
 Zvečer prideta oba Frkovića in
 Srića: ta je bil kaj vesel, do-
 bil bo mošta okoli 100 veder,
 lani ni ne enega. Vsi trije
 Novljani jezili so se, da napa-
 dajo hrvaške novine in poli-
 tika občino Novi: naj raz-
 devajo Mažuraniće, ne pa

in prije - če ravno is ni deset -

sosesčkanov, ki niso nikomur
 nič škodovali. - Stari Frkovič
 je kupil na grobju travo:
 naenkrat mu se kosec do pa-
 sa udere v slabo zasut grob.
 Blizu tam mu je bila ne davnaj
 žena zakopana, ki ga je
 na vse križe trpinči-
 la in mu nagajala. Ko pade
 v grob vdovec, zadere se jez-
 no: ti vražja mrcino, ča me
 nisi dosta namučila va ži-
 votu: poč me potežeš i sa-
 da? - bogme, k tebi neidem
 više. Skočivši iz jame začne
 z lopato v grob mlatiti, češ,
 da se ne prikaže ranjca in
 še zdaj je prepričan, da ga
 je bila ona za noge v
 grob potegnila. Ali ni to
 romantična ljubezen kom i
 fô ?!

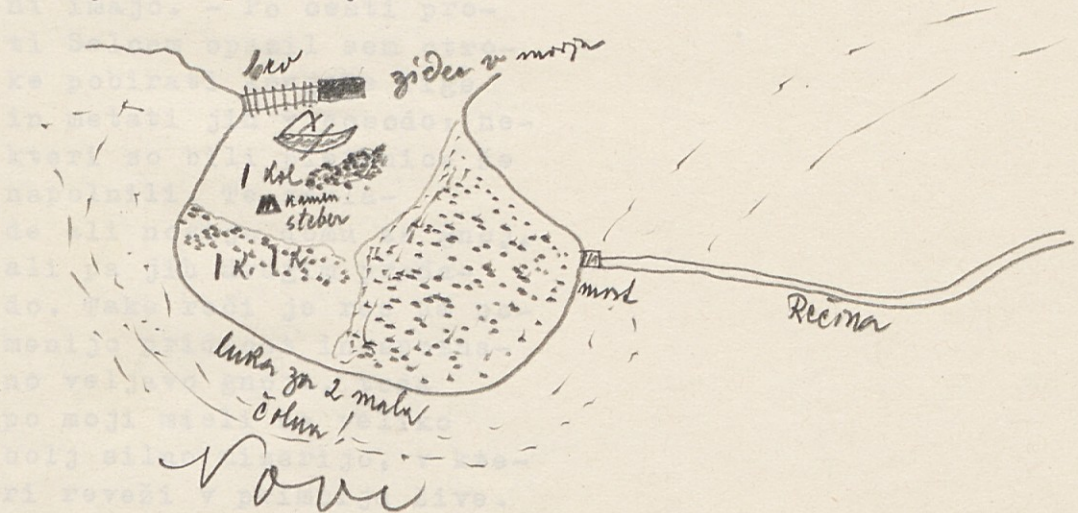
20. sept. Janko sedi v Mon-
 tanarovi koči v Crikvenici
 in pije - če ravno še ni deset -

in pije - če ravno ni žejen,
in pije - če ravno se ga je vče-
raj do dobrega našvrkal, in
bi pil. če bi tudi bolezen ga
bila zgrabila ali pa ko bi
ga kdo davil in mu usta
zatiskal. On tedaj pije, in
pije ves zamaknjen in pi-
je nadušen, da bi se na smrt
bojeval, ko bi mu hotel kdo
polič odnesti. Le eno misel
ima - da pije, eno pamet -
da pije, eno voljo - da pi-
je. Njegovo izveličanje je
pijača, pri nji ne praša za
nebeško veselje, njegovo
nebo je v kupici. Brate
ali pa veš, kaj pije; če veš,
boš razumel njegovo slast.
Pred njim stoji letošnji ko-
ludar, črn ko črnilo, masten
ko med, po vrhu obdaja
ga rdeča in rumenkasta pena,
kakor mlada zarja jasno

Sid v morja je glarna sidari-
ja, ali tudi pred njim ni mor-
je daleč globoko, komaj za 2 ali 3
bracera. Sid se vidi črtati ali

obnebje. -

Iz Novega odrinil sem s solncem
ozrši se še enkrat na "luko",
ki ima Mateja Jankovića
obogatiti. Ukradel je soseski
za več tisuč apna in od
države dobil je samo lani do
40.000 gold. Pa kaj je na-
redil? To le je po priliki obraz zdanje
novljanske pristaje:

Zid u morju je glavna zidari-
ja, ali tudi pred njim ni mor-
je daleč globoko, komaj za 2 ali 3
bracere. Zid se vidi čvrst ali

je kratek, na kraj se gre čez lesen most, Ne verjamem, da je potrošil Jankovič za ključ, brv, kole in edini kamnitni steber 2000, pa trdi, da ima strašne zgube: morebiti ga je stala toliko tisuč tista slavna z drobnim kamnjem obložena "luka", za tista dva čolna, ki ju Novljani imajo. - Po cesti proti Selcem opazil sem otroke pobirati konjske fige in metati jih v posodo: nekteri so bili pletenice že napolnili. Te zaklade ali nosijo domu za gnoj, ali pa jih drugim prodajo. Take reči je res da pomenijo pridnost in spoznajo veljavo gnoja, toda po moji misli še veliko bolj silno mizerijo, v kateri reveži v primorju žive.

Preklete je žaltovo tako življenje, da si naberati moraš konjskega blata, če hočeš palento jesti.

V Selcih je vino po 5 goldinarjev, Kranjci so ga plačali pa po sedem. Včeraj zvečer so govorili nekteri Novljani, da ga bodo dali po 4 1/2 ali če se bo dalo po pet. Izpod pet se dobi danes v Bribiru: vidim, da mu pada kup od ure do ure. Crikveničani mi pravijo, da bo šel slaběji Bribirec tudi po 3 ali 2 gold. Mnogi Bribirci so ga namreč prekmalj potrgali, ker niso imeli nič postave, kedaj se ima začeti brati, zato se tega vina kupci bojê. Kar so mi rekli v Bribiru, da okoli Novega še grozdje ni dozorelo, je bôsa: še je bilo pred zrelo ka-

kor bñibirsko; to je lahko verjeti, ker stojé novlj. nogradi proti morju odprti ino dosti niže od unih. Novljani pa so tako ustanovili, da so en teden pozneje potrgali od Bribircev - zato je njihovo vino tudi mnogo, mnogo močnejše: v Bribiru naj kupuje tisti, ki pozna dobro gospodarje vina, drugi pa ne, ker strašno lažejo in sleparijo. Toda ne mislim s tem reči, da bñibirsko ne velja, sàh ga letos nikjer ni slabega, sladko prav sladko in rezko je tudi tisto, toda, kar je bolje, je bolje. Tudi dobrota ima več stopinj - na naj nižji stoji Bribirec, na naj viši pa cirkveniški koluder in za njim precej novljanec. - (To so besede "tega" vinskega evangelja, ktere ga je pi-

zopet v Crikvenico

sal Vinko Lozić.)

NB Nekaj Kranjcev je prišlo zdaj v Crikvenico - kupili so ga tu po 6 gold : iz tega se zopet vidi hitro padanje cene, prvi naši rojaki so ga plačali naj mánj po 7 gold. pa tudi do osem. -

√Vožnja čez "tesno" v Bodulijo. Pogledal sem kaj delajo v Vrbniku. Vina je dosti in je sladko ali slabeje od vinodolskega: vse boljše nograđe pokupili so Selčani, ki se širijo tudi po bribirskem polju če dalje bolj. Kurelca nisem dobil; slišal sem, da je v Senju, tamo ga ne bom iskal; tudi alumna Franki-ta ni bilo in tudi nobenega popa znanega. Kaj zlodja čem sâm po Boduliji jahati! vrnil sem se zopet v Crikvenico

in sedim zopet pri Montanarjevem poliču primorskega nektarja.

Ap.

Prišla sta k meni dva učenca, sin fajmoštra Brušija in pa, sàj mislim takó, sin fajmoštra Čara. Ta je potegnil letos kljuko in pojde v zagrobško preparandijo.

Obedoval bodem z digodigami; Slišim, da bode Škiljan kmali ozdravel. Danes pride Čepulić in še eden simona preiskavo Jankovičevih lumparij. Novljani pravijo, da sodba ne opravi nič, vsi sosesčani da bodo zanj, če ravno vedô za njegove sleparije. Zlo se ga bojê ali pa kaj od njega pričakujejo. Dokler mu ostane brat na

dunajskem stolčku, menim tudi jez, da ne bo ^Mata nihče prekučnik, zlasti, ker mu je na roko Vončina in Smaić sâj ne sovražnik. - Toda ravs in kavs bo vse eno, pretijo si eden drugemu, da se bodo pobili: Z Barčičem so inteligencija in pa farje, sosebno Matejčić in Urpani; Z Jankovičem pa Šmerlingovi oficialci, to se vê, da naj bôlj brata: februarpatentar in akcentar: Novljani so rekli, da so dopis zoper Barčiča sestavljali Vončina, akcentar in percentar. Akcentarju bi pripisoval jez tisto nesramno besedo: da živi B. i sada još o službi nečuvenoj milosti viših oblasti. To smr-

di vsakako po kirski aron-
ganciji tega cigana. -
Suzanića ne vidim nič.

Ona se je pokazala pa
je šinila brž proč kakor
strela: nam drugim je
še smirom september, te-
ma dvema pa je že 3
mesce kozoprsk: slišim,
da jo kar gleda, ona pa
mu ukazuje in zvesti
služabnik spolnuje z ve-
seljem vse njene včasi
prav muhaste zapovedi.

Rekla mu je, naj gre
po vodo - in šel je; naj
gre 100 krat skoz ene
vrata noter, skoz druge
ven - in šel je; naj se
pripogne, da mu uspe
prosa za vrat - in pri-
pognil se je po proso.

Naj jo na peto kušne -
 in kušnil jo je ; na ji
 potem usta s ščetjo iz-
 češe in umije - in storil
 je tudi to in vse, kar mu
 je velela. Včasi ga prime
 s kleščami za nos, ali pa
 mu s škarjami konec uše-
 sa stiska - in on se ji
 od veselja sladko smeja.
 Včasi pometata oba, ona
 drži metlo zgoraj, on pa
 spodaj, da mu prah in
 smeti v oči in nos lete,
 ali on se smeja in ra-
 duje. Včasi mu se skrije,
 pa jo išče po vsih shram-
 bah, po vseh kotih, ne mo-
 re^{ne} jesti, ne govoriti,
 ampak zdihuje in sto-
 ka, dokler jo najde v
 glavni izbi godrnjajočo,

da ji take oslarije dela, ljudje bodo oba za bedaka imeli; sâj ni od mize ne ganila se, pa jo išče. Te in enake reči so gotove zn-(o tej priči, ko še nisem besede dokončal, vstopi Suzanić) amenja meseca kozoprška pa tudi hlač, ki jih je začela že ona nositi. Oj kako se je spremenil Suzanić. Veselje je "prič"; polno lice "prič"; rdeči obraz "prič"; mož mora opravljati težko tla-ko. -

Iz Crikvenice šel sem v Vinodol; pridružil mi se je star mož iz Povil, ki gre k Pepitu Peši-u delat. Bil je vojak, bana Jelačića ni mogel pre- hvaliti; odpravil je v granici tlako; dobil, da graničarji ko gredo iz hiše v službo, precej

od cesarja plačo in hrano prejemajo; da ne hodijo iz Povil vojaki več na "kordun", ampak samo za en mesec v ogulinski "logor"; da ima vsaka glavica na leto 18 funtov soli, sol po 1 1/2 soldu, da se "kriome" še kaj zaslužiti da. Ta mož viditi, da sem žejen, prosi pod Drvenikom kmeta z lodrico vode, naj mi da piti, ali Kirec se odreže: neka ovi gospon drugi put pride, ovi put mu ne dam. To je tipus pravega Kirca, letos ima vina, pa je prevzetan na vse pretrge, sicer pa bi človeku rit kušnil, da le sold dobi. Ta mož mi je razjasnil tudi neko filologično temo. Srbske narodne pesmi govore

večkrat "o debelom moru".
Do zdaj sem mislil, da je
to "mare alto, die hohe See.
Ali Povilec mi pravi pri
Bakarcu, da studenčina ondi
ne velja, ker je debela.
Fokusivši vodo očitim, da
je slana "je, je debela,
mi pravi, tã rekô sam
Vam; ovakovu pi je ra-
do debelica - ovca i ko-
za, za čoveka nije. Tu
vidim, da pomeni debela
voda to kar slana; po tem
je tedaj debelo more
slano morje ne pa globo-
ko. Ta tropus je res ne-
navaden ali naraven; vsa-
ki vâ, da sol redi, debe-
li. Prav hvaležen sem

Povilcu za to razjasnjenje.

V Bakru je vse po navadi, ostal sem zopet pri Bartolu in se pogovarjal v kavani z Muževičem. V krčmi prenočili bodo tudi 4 Kranjci, ki gredo po vino. Opomnil sem jih, naj nikar ne preplačujejo, naj pošljejo naprej človeka, da pаметen kup stori, n.pr. vedro po 5 goldin. in eno uro poznej morejo že z živino priti. Ali pred ne sme Kirec voza viditi, misli si, prazen nazaj ne more, bo plačal raje več, da le zastonj ne popotuje. Rojaki so mi na

to rekli, da so že sami
dosti pametni, ne po-
trebujejo nobenega nau-
ka in če ga plačajo
vedro tudi po 100 gold.,
sâj bo šlo ne iz moje, am-
pak iz njihove mošnje.
Vinočolcem se s tim pono-
som gotovo ne bodo zame-
rili. -

Spal sem dobro od Novljanca in
od Koludra: v Novem mi se je
sanjalo, da je razpisal papež
sv. leto; da sme vsaki kav sati
brez nasledkov, ne on ne ona
ne ujame nič: mladenke so
drle vse k farjem, da
jim ga zafajfajo: na Premu
mi je ponudil fajmošter Ma-
tevž svojo kuharico, v Trnovem
pa dekan predstojnikovo Hano,
ki je prišla bila k njemu

sv. leto obhajati. Al je bilo
 rzgetanja in veselja - celo
 noč grešil je Janez brez
 greha in brez plače. - Spa-
 lo se je tedaj dobro, prav
 lahko, če prâv malo, več
 ko 4 ure nisem bil nikjer
 na postelji, ali take sve-
 te leta deveterofanta krep-
 čajo: ne bi opešal, če
 bi se sanja tudi v res-
 nico spremenila.

21. Ob 7. sem prišel zopet
 na Reko. Pil sem ta dan do-
 sti kostrenjskega vina: pozna mu
 se precej, da je dozorelo in potrga-
 lo se en teden pred vinodolskim; tu-
 di je mnogo močnejše kakor to. Cena
 stoji mu visoko, zahteva se za
 vedro do 12 goldinarjev: prijetno
 pa je letos mánj kakor sicer
 od silne in predolge vročine se je
 kakor pravijo "sožgalo".

Zvečer prišel je v "mojo" krčmo tudi Vakanović; povedal je, da Čepulić ne pojde še v Vinodol. Ta dan in pa pretekla dva sodili so ubijavca Novljana: Sedeči celo leto v ječi imel je časa dovolj pripraviti se na brambo: odrezoval se je brez strahu, premišljeno in hudo zarobljeno. Državnemu odvetniku je djal, če se hoče iz njega norca delati, naj si ga kupi na trgu - norca. Kaj čudno mi se zdi, da so poklicali za priče tudi dva reška tatova, ki sta bila z razbojnikom skupaj zaprta: to se vé, da sta iz kolegialnosti oba za krivca pričala. "Zgodilo se je to, kakor slišim, ker je do 6. še pol ure manjkalo, da se izpolni sodniška služba: kaj drugega niso imeli opraviti, ker pa je bilo kako delo ex offo potrebno, poklicali so za intermezzo ta dva potepuha". !!! Rečanov je poslušalo vse polno in tudi taki, ki so pred le laški

znali, razumeli so dobro vse
 skoz hrvaško obravnavo, n.pr.
 Franković in celo Valušnik, en
 garibaldovec, "ungerez", postopač
 in rogovilež. Ta je prišel menda
 vadiť se in pripravljat na kàj
 enakega - ko mu oče umerje in
 premoženje poteče (kar je blizo)
 ne vem od česa bi mogel živeti
 ta tepec razun od kradeža in
 tolovajstva. Morebiti bo sedel, pred
 ko ~~poteče~~ preteče 7 let na ravno tis-
 tem stolčku, , na katerem vidil
 je te tri dni tega Novljana
 sedeti. Poslušavce je pre-
 drznost hudodelčeva tako razkači-
 la, da bi ga bili na kosce raz-
 trgali, ko bi ga bila sodba njim
 izročila. Med njimi stal je tudi
 Anton Janković, posebno paz-
 ljivo vlekel je na ušeso vsako be-
 sedo svojega rojaka. Obledel je
 še bolj, kakor sicer to biva,
 kakor da premišlja nestanovi-
 tno srečo svojih soseščanov:
 Njegov brat kancelar omahuje, zoper
 Mateja teče pravda, ker je zapretil
 nadsodniku Barčiću, da ga da zapreti
 če v Novi pride: in on sam je

bil te dni v "politiki" prvokrat napaden
 zavoljo Č, kteremu sledilo bo še hujih
 napadov; dv. svetovavec Mrzljak tu-
 di Novljan, je djan v penzijo,
 zamerivši se banu; nadbilježnik žu-
 panijski Mudrovčič dno Novljan
 izgubil je pamet: podžupana
 Vončina sovraži ves izobraženi svet
 kakor hudiča: reštavracija ga
 vrže brez dvombe s službe i.t.d.

22. sept. Spal sem sladko, sladko.
 Sanjalo se mi je zopet o prvi,
 zadnji in edini pravi ljubici v
 mojem življenju, o Menguški Fran-
 ciki. V sanjah prikazala mi se
 je tako bledomila in zamišljena,
 kakor je bila v 15. letu, takrat
 ko je moja ljubezen dosegla stopi-
 njo moči, nadušenja in naj čišče
 nedolžnosti, da dalje ni mogla
 več rasti temuč le padati. Ali
 umrla ni še do zdaj in nikoli ne
 bode: kar se je zaraslo in razras-
 lo v 10 letih v srcu, ne da se več
 izrovati, razun ako izruješ srce. -
 Omožila se še ni in tudi jez sem
 zopet prost: zavezi ne bi se na-
 šlo dosti spotik in ovér, ali kaj

pomaga vse to, ko naju loči za ve-
komaj neusmiljena osoda. Dala nama
je narava tako razne misli o vseh
rečeh, tako razne občutke, tako raz-
no odrejo, da bi ravno zakonska
zaveza brez dvombe ubila ljubezen,
ki ostane brez nje večna. -

Bral sem cesarjev razglas narodom,
ki sistira "februarpatent" začasno;
hoče se vladar pogoditi naj pred z Og-
ri in Hrvati etc. etc. Mnoge bese-
de zdele so mi se kâj sumljive,
ker so čudno temne. Mora se
bòlj ugibati, kakor pa se razume-
ti da. Glavna misel je tudi v tem
manifestu: Reichseinheit. - Sklič
ogrskega zbora imele so pred ogr-
ske novine kakor baba vseh bab
vampasta Wienerica.

Prišla sta k meni sedmošolca
Zamljić in Orlić; naenkrat ta
obladi in se sesede: prišlo mu
je slabo. Denem ga na posteljo,
mrzla voda, juha in spanje ga
zopet okrepčajo, da je mogel vsta-
ti in temfanja malo pojesti.

Sicer sem se celi dan lenil. Mošt
je tako močan, da ga človek prav
lahko z vodo meša. Pol vode, pol
mladega vina dela prav ljubko pijačo. -

Zvečer je prišel k Florianu tudi stotnik naše družbe - vès natrkan.

23. sept. Bodulsko Ančiko sem zastonj čakal; če bi mogel, spravil bi jo pri Florianki v službo. Bila bi ji za kuhinjo dobra pomočnica - pa kaj ko vem da ne gre iz dobre zdanje službe.

- * Reka je polna tujcev, ki romajo na Trsat zavoljo Marijin. praznika, ki bo jutri, ali pa so prišli sim na semènj. Kranjcev in Kranjic vse mrgoli; do zdaj nisem vidil ne ene lepe; večidel so grdo našemljene, mesto narodne nošnje nategnile so nase vsakovrstne, staro- in novofrancozke, mestne in kmečke, slovenske in hrvaške cunje, da so kakor strahovi. Ti ljudje so doma največ iz Čičarije, Bistrice, Pivke, Gero-va in Čebra; na čast in ponos nam ne služijo žrevec; toda morebiti da vidim pozneje kaj boljih in lepših.

Tudi "Abendblatt Wieneričin" potrja, da je Februarpatent prič.

Po poldne sem vidil bolj brhkih deklet z mrežastimi pečami in tudi s cizeji, katerim sicer ni ne duha na sluha. Imele so vse bukve v rokah, po obleki se pozna, da so doma vse iz Bistrice - in tako so te naše rojakinje edine čast ženskega spola rešile. Sicer se šetajo po mestu brezštevilne, strašne grdavši; ker so tudi Reškinje pošastno grde, bi bilo človeku pobegniti, ko bi ga nekoliko Bistričank ne držalo. Toda in puncto puncti" ne da se nič opraviti. Ko dve zali v krčmo pridet, vstanem ter jih vprašam: odkod? Krvavo grdo pa me pogledate in šinete na cesto, rešivši se srečno iz parkljev derečega peklenskega leva, ki nikdar ne počiva in ohranivši ravno toliko kocin, kolikor ste jih prinesli v krčmo. -

Bodulsko Ančiko sem vidil, pa ne govoril z njo. Vse mi se zdi, da je premenila službo, kar je zlo, zlo čudno. Bog

ve, kaj jo je na to pripravilo.
Zvečer "barufa" med Florianom in Hirsch.
sinom.

24.

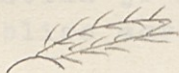
Vreme lepo, da se ne da lepše
želeti. Začel se bodem spet
kopati. Pa kaj ne bi bilo v
primorju toplo, saj sem vi-
dil na potu iz Fužin v Mrko-
palj cele šope cvetočih mar-
jetic NB. sred septembra ino
v višavi med 2000 -do 3000 čev-
ljev nad morjem.

V staroverski cerkvi izganjali so
hudiča (NB. 1865. g.!) iz neke obsede-
ne (!) babe naše vere. To reč mo-
ram bolj na tanko izvedeti.

S Hamperlom sva šla pod
s. Križ k Srdoču: prinesel je mož
nazaj cel "Donner-wetter-paraplui".
Srdočeva "Micka" pa je res "dečva"
da ji ga ni para: toda rose ni
več, premenila se ji je že v mast-
no, slastno, debelo smetano. Fant-
je, kje pa ste? Ali se je ne bo no-
beden lotil? ala ste mi prave
pizde! - Pila sva starino, moš-
ta še Kastavščina nima.

Grede po novi cesti zagle-

dala sva več otrok, ki so^lstali na skali vrh ceste. Med njimi bil je tudi eden ženskega spola v 17. letu prav prijaznega obrazčka in vabljevih cizejev. Naenkrat stopi v me "duh", ter začnem napadati trdnjavo, sc. plezati čez trnje na skalo ali ni šlo naglo. Otročički so utekli, izginil je tudi tisti v 17. letu. V takih rečeh nima Janez nobene sreče več, če ravno je v "naj boljših letih". Dobro bi bilo, ko bi človeku pomagale fraze! Ali deklice ne potrebujejo za ljubezen "naj boljših let"; pajdašijo se raje z 20 letnimi smrkavci, ne pa z vinskimi filozofi, katerim se je smrkelj, ta conditio sine qua non, že skoraj posušil. Mi smo samo za eno rabo v tem, da smemo namreč kakega angela obvarovati strašnega staro-deviš-tva, za povračilo pa dobiti in nositi:

25. sept. Ubijavec obsojen je na dosmrtno ječo.

Staroverski pop izganjal je zopet hudiča. Sam pravi, da je popred že tri zaposil pa bo tudi tega. Prosto ljudstvo govori, da imajo "Grki" za to reč več oblasti kakor naši duhovni. Pop se je pogodil z babo za 200 gold. kakor slišim; do zdaj ima še hudiča v sebi, ali jutri bo neki pobegnil, toda ne skoz usta ali rit, ampak izza nohta na kazalcu. Čudno v tem exorcismu je to, da se pop z žensko pol ure popolnoma nekam' skrije. Hudobneži menijo, da ji goni takrat hudiča noter, ne pa vèn. Sicer so ga že danes ex offo poklicali, kaj dela in tako morebiti izgubim jutri gledanje tretjega djanja te farške komedije.

Bodilska Ančika je res v drugi službi blizo morja. Nisem

jo vprašal, zakaj je šla iz stare. Šetaje se z Borojevičem in Budisavljevičem sreča, jo; nosila je v naročju malo dete; sirota služi morebiti za pesterno. Ogovoril sem jo, ali ona je sramovaje se zavohajo moje tovaršije, čez in čez zarudela "in domu tekla". -

Ljudje ne pogovarjajo se nič drugega kakor o pijanstvu v nedeljo na Kosmov dan, ko se bode nastavilo prvi krat mlado vino po vseh krčmah bakèrske oblasti. - V Reki začela se je moč letošnjega mošta že kazati sim ter tje. Ribničan Matija stepel je do krvi Ribničana Jakoba: Zeřin moř, Kranjec, unstran mosta dobil jih je od svojega hlapca, Kranjca. In tako more se reči zopet za naše rojake:
 Sie haben den Reigen
 eröffnet!

26. Sept.

Vreme neprijetno, mrzlo, včasí zabrije burja. Začelo me je po trbuhu grizti in goniti "na cesarsko hojo".

Bral sem Preso, vso potrto zavoljo Schleswig-Holsteina, in žalujóčo na grobu slavne Februarverfassunge. Ta list pači in kremži se tako, kakor da bi bil "vražjo juho" pil, skuhano iz čmerike, pelina, košutnika, pasjega česna, krena, paprike, kačjih jagod, čiškega jesiham vremskega cvička in še kakih sto enakih dobrot. Nemški genij, toži "Preša", je "prič", nemška čast "prič", z eno besedo: o jeh - mein lieber Augustin - Alles ist hin; pravi da gledajo zaničljivo na nemškega pankrta Madjari, Hrovatje etc. da Rieger vê, zakaj je dal češko gledišče razsvetliti. - Tako nejevoljna ni še bila

ta švabska kurba še nikoli,
od kar se po svetu goni in
lajdrá. -

Bodulsko Anico videl in z njo
nekoliko besed govoril. Reva šla
je prat s keblom na glavi,
brž ko ne plenice in otročje
cunje! Homer pripovêda, da so
ukvarjale se s takim delom
celo kraljice in kraljične, ali
dan današnji je taka "moda"
le še veljavna za kravarice
in svinjarice, sicer spada
na posebne umetnice, katerim
zato "perice" pravimo. Vidim,
da jo take opravila ne pekô
preveč: shujšala je res ali
dobra volja ni je zapustila. -

Razsajač Matia in Jakob
sta se hudo ravsala in
preklinjala, pogajaje se za-
voljo pretepa. Matia pla-
čal je 10 goldinarjev in je
vzel Jakoba zopet v službo in bilo
je konec pravde.

Popoldne sem spal, če je prav vsa
vročina že nehala: to dela novo vi-
no. Vsak opoldne ga poderem po
tri merice.

Zvečer nas se je zbralo več pri Florijan: jez, mašinst Hamperl, Vrbančić, Ditinger, Jurković z dvema drugima, meni neznanima in nazadnje mili naš Vakanović. Že zdavnaj ni bilo takega in tolikega omizja. Veselilo me je, da se je pogovarjal vsaki rad s Hamperlom, če prav je bil nekoliko, se vê dà, umazan, kajti je prišel od dela: na to stran demokraciavsakako dan današnji napreduje. Če dalje bolj spoštuje sê vsaki, ki je vreden spoštovanja, bodi "visok", bodi "nizek". Mânj pa me je veselilo, da so Jurković in njegova tovarša pogovarjali se dolgo časa samo po nemški; vsi trije so Hrvatje; ala je piškav en del hrvaške inteligencije, slasti vradniki in kupci! : tako moralno zamorjeni še mi Slovenci nismo. Pogovarjali smo se dolgo se ve o izganjanju hudičjem. Izvedel sem, da se obnaša pop kâj moški; trdi, da ljudem v takem

pripetljeju pomaga vera, da ozdravijo; naj se že misli o hudiču kar se hoče, kdo mu more braniti, da moli za revo. Menil? je neki tudi, da bode prestopila k starovercem: zato? je neki sprejel jo tako prijazno in uslišal njeno prošnjo. - Tako govori far in kar se plačila tiče, mu se še treba ni dosti braniti. Naši farje kupčujejo tudi z zakramenti in celomz Bogom, pogajaje se dostikrat in prepiraje z ljudmi za denar, ki jim se ima dati za mašo. Res, da jim je od tega tudi (ali ne samo) živeti, ali nesramnost ostane nesramnost, če se počenja tudi iz sramožljivosti. Če ukradem, sem tat, in nič mi ne pomore izgovarjati se, da sem zato ukradel, ker od tatvine živim. Polovico te grdobije pa nosi vedno država, ki rabi cerkev za kurbo, ne dajaje duhovščini dovolj poštenih dohodkov.

Za naj bolje pa imam, da bi narod duhovne sam volil in sam plačal, toda popred morajo mu se sneti s pleč grozoviti državni davki, proti katerim je nekdanja tlaka in desetina prava aurea aetas. -

Dekla Tonka se ga je navlekla do vrha, razbila veliko mero (4 vrčev), izlila vino v vodno posodo, izpustila starine in novine, rajtala ljudem vrč po 22 (mesto po 44) soldov, obešala se na starega kavsa, zahtevala, da ji izpolni Hamperl, kar ji je v nedeljo obljubil (: -) etc.

Tudi vasi okoli Reke so se strašno oživile: od vsakod doni krič, petlje in kletev. Začel je vladati Kurent triumphans.

27. sept.

Vreme vetrovno, zimska sukna ni pretežka.

Vakanović mi je pravil, kako grdo govori o Hrvatih arhitekt

Donegani, pravi, da so pred dve sto leti še otroke jedli! in ta sakramenska kanalja učil se je v Rimu 3 leta o trošku škofa Štrosmajerja, češ, naj farle plača, sicer naj me pa pišejo v rit on in Hrovatje. Taki škrtati morejo se izleči pri moji duši samo na Reki, kjer se je vgnjezdila ne le tal. madjarska apakarija, ampak še vsakovrstna druga nesnaga, nesramnost, nepoštenost, brezbožnost, gnjila lenoba, volovska neumnost, kurbarija s sestro prešestnico, smešna, lačna napuh-njenost i.t.d., i.t.d., i.t.d.

Danes jedel bôm prvikrat jesenske rake, funt po 16 soldov.

Ob desetih začne se skupščina. Iz gorskega okrožja, slišim, prišlo jih je malo. Do zdaj videl sem le enega znanega, lokevskega fajmoštra Mrzljaka. Bil je pri starem škofu Ožegoviću v Senju, pravi, da ni celò nič tako oslabel, kakor nekteri čenčajo in mu želê.

Skupščina je bila dopoldne malo polna in jalova. Vončina bral je službene pisma z ošabnim glasom, pa vendar takô mevžasto, da ga nisem skor nič razumel. O "disciplinarni oblasti" steklo je vse brez debat, vendar ne vem, ali je ta reč potrjena ali še visi. Dokler sem bil jez notri, še ni prišel ne Barčič s svojo zvesto kohorto, ne vinodolska duhovščina. -

A. Marijaševiča srečam večkrat; vês je omamljen, kima je z glavo in ramami kar zdihuje in toži zoper sedanji "kaos", zoper miserio in napačnost tega sveta. Danes mi je zastokal tole: "Bože, šta će biti iz nas, šta će biti!? amice Karbonarii i proletarci uvesti će posvuda prevrat, krvave sudove, ubitačne revolucije, amice, Schreckensre-

gierungen ohne Könige,
 anarhiju, grozu, ateizam. -
 Uhu - u - ju - ju !" -

Na skupščini vidil sem biv-
 šega osmošolca Zadrana
 Pallua-ta. Pravil mi je uni
 dan, da so bili reški učenci
 v pristavi njegovega strica na
 Trsatu, ter so se prav po hrvaški
 narodno vedli in veselili.
 Mizni vodja - kućegazda,
 stola ravnatelj - bil je Ben-
 ja. Pallua ne vedoč pred za
 te navade moral je za ka-
 zen več kupic popiti. V tem
 društvu moral je tudi za-
 kleti se, da odstopa od La-
 hov, in bo sledil za na prej sla-
 vensko zastavo. -

Na županijski hiši vila se je
 narodna zastava, ali od
 starosti in dežja se je mod-
ri del skoraj pozelenil.
 Malum omen! slasti, ker
 so na Reki in od nekaj časa
 tudi na Dunaju (kako dolgo Bog ve)

belordeče - zelene tudi srca in
obisti! -

Laun (collega! podpisal se je
za krivo pričo zoper mene, ko
ga še zraven ni bilo ondi,
za kar je pričal) prestav-
ljen je v Zagreb. Vidim, da
se ni prilizoval zastonj An-
tonu Jankoviću in njegovi
ženi. Kot referent o meni
hodil je dolgo tudi k Flori-
janu: nimam dokazov, da
je "referiral", ali tako gre
govorica. -

Ribe prodajajo se skoraj po
nič - sardele po 2, osli-
či po 5 soldov. Gove-
dina je v mestu po
22, unstran mosta na Ba-
niji pa po 12 soldov,
zato prinese se vsaki dan
skrivaj veliko mesa v
Reko.

Spal sem dobro do 6. ure,

28. sept. Dan je jasen,
brez vetra, bo treba, iti
kamo. Z bodulsko Ančiko
se dobro razumiva.

Ob dveh greva z zdravnikom
Müllerjem, Čehom, v Bakèr in
pijemo (tudi učenec Laska se
pridruži) novo pol - vino, pol -
mošt. Vračaje se spustiva
se v pogovor pred neko hišo
s čedo mladih deklic, in Mül-
ler je priznal, da je devetero-
fant prekleto moški se pone-
sel: mladenke so kar zijale
v naju, pa kaj čeva sama
zoper toliko vojsko! -

V Reki vse pije, pa je tudi vse
pijano: v papirnici treba je
že zjutraj revidirati, koliko
pride pijanih, da jih proč
pošljejo.

Skupščina se je menda konča-
la, zavolj prenosa sodnije v
Novi rekel je Mate Janković:
Če je pràv Barčiču, da se po-
dere v Crikvenici nanj

hiša, je pa tudi Novljanom,
ker so češ le za voljo njega!
želeli, da pride v Novi!! Gut
gebrüllt, Löwe!

Cesarski policaj Parma re-
kel je zastran skupščine 1.
dne, ko je vse molčalo "mra-
morkome", da je zrak v
nji bil nekako "schwül".
Pač je to uganil. //

Hirsch je šel v Ljubljano s
sinom. Rekel je, popotoval
bodem res da po noči, "aber
man kommt wenigstens als
ehrllicher Mensch bei Tag nach
Laibach". Práv modro se je
držal, spregovarjaje te pe-
rutaste besede.

Zvečer prišli so k Florianu
Rečani. Nek sensal mi je djal,
da me povsod po mestu, ká-
mor pride, hvalijo. Janez pa
se je spomnil na zgodbe pred
4 leti, ko ga je v krčmi

"bandiera bianca" iskalo več ko deset Rečanov z nožmi, da mu dajo pod rebra "una cortelada".

29. sept.

Bodulska Anica rekla mi je, da pride v nedeljo vsakako k sv. Kuzmu: devetero-fant se bo pa vsakako pripravil, da se ne osramoti.

Skupščina je bila zopet, padalo se je na Padavića, nima zastonj tega imena. Odkrilo se je zoper tega lumpa marsikaj, n.pr. da je zapovedal ex offo zdravniku, da mora puščati nekemu bolniku!

Nek Dolenec prišel je k Florijanu, izdajalase je za Nemca in hotel meni 1/2 merice vina plačati! Služi pri Frankoviću. Pravil je, da je živel en čas v Lukovci in: v Česnovo hišo smuk. Je Česnovo vdovo fuk.

30. sept.

Grškemu popu obljubila je tistih 200 gold. za izgon hudičev gospa Esterhazi - ca. Pop je čvrst štemelj - in Esterhazica bi rada hudiča sama v se dobila; ne privošči ga drugim. Obsedeno je magistrat odpravil nazaj v Lošinj, kjer je domá. -

Dekla Tonka gre iz službe.

Za Junker-ja izvédeli smo, da ni inženir, bil je pred kadet-feldvebelj, pa so ga ne vem za kaj zaprli in potem zapodili. V tehniko hodil je le eno samo leto. Zdaj je odpotoval v Egipet. -

Zefa na Banii nastavila je novo vino po 52 soldov. Kdor ima preveč denarja, pojde k nji.

Vrbaniću dal sem za Mitaši-
nevićevo hčer pet bukev: Vukove
nar. p.; Kapetanovo hčerko; leptira
Zrinjskega in "Grobnik". To je še dék-
lica stare korenine, ne zna hva-
la Bogu ne nemški ne laški; vojaki
jo imenujejo zato "die schöne Na-
rodna". -

Vino je tako močno, da 4 merice
prav prav težko izpijem, sl. če
nečem upijaniti se.

Od 23. do zadnjega septembra
polokal sem pri Florianu 48 me-
ric letošnjega.

I. Oktobra

Z bodulsko Ančiko govorila sva
v veži: rdečica oblivala jo je do
vrh čela -----

S. Kozem gnal je tisuče Rečanov
proti Dragi: zvečer vrnilo se
je skor ravno toliko tisuč pija-
nih nazaj. Kalina točil je prav
nektar. Sim ter tje so se hudo pre-
tepali ali pa zmirjali, podili,
vino izlivali, posode pobijali
i.t.d. Pred Kalinom ležala je

pijana baba v strašnem stanju, da se je mislilo, da bo poginila; v vežo pa je šel en čas s prvega poda formalen vinski dež, priletelo je tudi nekoliko strel, v podobi merice in poličev. Od Reke do Bakra bila je vsa cesta polna pijancev in pijank.

V Dragi imela sva sniti se z Ančiko, pa se nisva; vzdignili so se na enkrat med nama nekaki "Missverständnissi".

2. okt.

Šel sem z "bolnim" Vrbanićem v Kastev na somaj, ki je bil tako živ, vesel, z eno besedo "vinski", da še malo kedaj tak. Vrtili in vrtile so se na treh plesiščih se ve da z godci, plesal se je tudi "horvatski tanc" s poskakovanjem in pribijanjem. Obedovala sva pri Zavidiću dobro in drago, Francika je pa še zmirom "fest" ukljub svoji dvakratni šet-

nji v sveti Rim. Stari znan-
ki Grobniški Jelici kupil sem
par zlatih uhanov za 36 sol-
dov. Zelene oči so se ji od
veselja kar blisketale kakor
mački, ko klobaso ukrade.

V nedeljo je obljubila k meni pri-
ti. Njeni sestri pa je kupil za
nekoliko soldov Vrbanić iglo, se ve,
da tudi zlato. V Srdoču za-
spal je na mizi in spanje mu
je sitno bolezen nekoliko pre-
gnalo. Grede v Kastev sva se
zmočila precej dobro, dež skazal
mi je dobroto ter mi očistil klo-
buk in suktnjo, ki sta tega že
prav prav potrebna bila.

Vrbanić pa se je bal za novi
klobuk in je vteknil ga pod
staro šklefeto, izposojeno v
krčmi na Peklinu in tako grdo,
da je mislil, da ga uteg-
ne zato v Kastvu še kak žan-
dar prijeti "als ein höchst ver-
dächtiges Individuum. Klo-
feta delala nama je veliko
smeha ali novi klobuk je

ostal pod njo popolnoma čist in suh.
Ker se je razvedrilo, pustil jo je
na Zavidičevi omari. -

Smešen mi se je zdel
vradnik Grlacia: ta mož meša
rad v nemščino ali slovenščino
tuje, ali mánj splošne
besede, pa se včasih strašno u-
reže. Pravil mi je o planin-
skem fajmoštru, kak celot
in trcial je pa je djal na
zadnje: jednom rečju, on je
cel jakobinar! Možic menda
meni, da so jakobinci na-
sledovavci in spoštovavci
sv. Jakoba.

3. Oktobra.

Švepavi vradnik Dubravčič
pokazal je geografično znanje pri
Florianu s temi le besedami,
skočivšimi mu izza čeljustne
ograje:

Šta buncate za ovu granicu. Ja
ću Vam kazati što je istina.
U gornjoj granici gospodine moj sta-
nuju Vam svakojaki nacionalite-.

ti; tu ima, u koliko ja to znam, gospodine moj i Hrvata i Srbá i Vlahá i Rusa i vraga i sotona. Poznajem Vam u Otočkoj regimenti selo, gdé di-

v /rane, da jih ne razumije ni vrag.
To je rekel mož, doma iz gornje granice.

Otrokodelec Francetić, moj bivši učenec, sprejet je v goriški seminar.

....

Z bod. Ančiko sva se zvečer v veži pràv od srca lobzala. Missverständnissov ni več.

4. Oktobra.

Vetrovno, hladno ali prijeto.

Prišel je k Florianu učenec Jakšić ter mu je moral dati za hrano prstan, kar mi je prav žal bilo, ko sem izdel, kdo da je - namreč naj bolji sedmošolec zagrebskega gimnazija. Prašal me je, kako bi se vabil v narodnem jeziku. V Zagrebu učil ga je stari osel Babo.

Po cestah vidi se vse polno razbitih nosov.

Prišel je Janez iz Polhovega Gradca z ženo vred. Pravil je, da ni ajda za nič - ljudje bodo živeli ob samem krompirju.

Zvečer strašna burja.

5. Oktobra.

Zjutraj burja, prav hladno.

V Novicah bral sem program slovenskih federistov, zdi mi se zelo kompliciran in zato malo praktičen. Če vlada toliko sprejme, ali respektive dovoli in potrdi, bi dovolila tudi "vojvodino Slovenijo". Innerösterreich naj gre rakom žvižgat.

Anica je bila zjutraj nekako "koket", dala mi je roko, družega pa nič. Všeč mi je, da more še zarudeti, sicer je na Reki to že davnaj prišlo iz mode.

K Florianu prišel je učitelj
Kanz: povedal mi je, da je
vdovec. Bil je dobro rejen in
židane volje: Pravil je o Špi-
talerju, da ne obči in ne govori
nobeden učitelj z njim, celo
rojak Tirolec ne. -

Nad Grobnikom padel je sneg.

6. Oktobra.

Vstal sem ob šestih, videl Ani-
co in Učko, - sim ter tje belo,
s snegom pokrito.

S Kancem se zmeniva, da gre-
va v Baker, ali mož je to po-
zabil; ujel je bil sinoč strašen paraplü.
Zavoljo natakarice začel je k
Štruberju hoditi far; on ji ce-
lo nič ne brani, temuč ji je
dal samo lepi nauk, naj mu
ne da precej; zanjo bo prav, ker
dobi tako več darov, če se u-
stavlja in obotavlja, zanj
pa tudi, ker bo prišel far vsak
dan k njemu denar trošit.

pri "Zvezdi" jedel sem zvečer prvi krat to jesen svinjsko meso z zeljem.

V novinah berem, da se na Hrvatskem federalna stranka začenja organizirati: Štrosmajer in Mrzovič sta se dogovorila: z njo bi se rada zdaj združila tudi izdajavska druhal Mažuraničeva - tako mrcino treba prepoditi ne samo z bičem ampak s kicem.

Jakšiću posodil sem Miklošičevo delo: Vergl. Formenl.

7. oktobra.

Z Jakšićem šla sva v Opatijo: pri Pepiću je rifošk (ne naj bolji) po 70 soldov. Jelušić na Volovskem pa ima nebeško kapljo, če ravno je pretočil za butilje še le pet krat. Slišim, da prodaja vrč po 80 soldov: popila sva ga pri njem tri poliče in pojedla malo juhe in bržole. Mož od konca ni mislil nič rajtati, fant

mu je ujel trojko, pa misli stari, da mu se da še pomagati. To je vzrok njegove namenjene darežljivosti. Pravim "Namenjene"; zakaj ko izlečem iz bukvic 2 goldinarja, prašavši za rajtingo, se je zdelo Jelušiču le malo težko, da ne bi nič vzel in odmaknil mi je en goldinar, češ, ker se morebiti sinu trojka vendar le ne da popraviti, treba je varovati se škode. Ala so ti primorci praktični ljudje! -

Pogovarjaje se z Jakšičem spoznal sem, da je prav pameten mladenič, vsakako naj pametneji v naših šolah. Predstavil je za zagreb. gledišče že tri igre: Fieško, Urbild des Tartüff in neko Freitagovo igro. O Babukiću pravil je marsikaj šaljivega.

Na Brajdi spustili so v mor-
je velik lep brod, na njem vili
ste se 2 madjarski zastavi.
Madjar čigar je ladja, imenu-
je se Jeletić!

8. oktobra. Nedelja - lep, soln-
čen dan - po poldne šlo je vse
proti Dragi, jez pa v društvu
s Vrbaničem in Premudom raje k
"Zvezdi" na klasično dobro in
klasično drago črnino. Anči-
ko videl zvečer; ne vem kaj ji
je, da če dalje bolj peša in
hujšajali pa mi se to samo
tako zdi.

Novički program federalistov slov.
imajo že tudi nemške novine, Presse,
Triesterica, rešetaje ga po svo-
je. Ta ima nad programom na-
pis: Slowenische Zukunftsträume
in na koncu oslarijo: Tanta
erit mollis slovenicam condere
gentem.

V Školiću bral sem iz dolgega
časa zopet Razlagove "Zvez-
dice". Tako more pisati, pri
moji duši le tisti, ki je pa-

met "v štant" dal.

Dobil sem povabilo, da pridem 15. v Kraljevico na skupščino tamošnje čitalnice, v kateri sem tudi jez družbenik.

9. Oktobra. Jug: skor vse oblačno.

Nemške novine jeze se zelo na panslavistični odgovor "Moskvičanina" cesarskemu manifestu.

Šelander prišel je nazaj, pa ni govoril v Varaždinu z nobenim učiteljem; v Zagrebu bil je pri Brtonceljnu, čigar "Localkenntniss" bi bil potreboval za nekâj ali Brt. žena je rekla, da ne sme imeti njen mož poleg nje nikakoršne Localkenntniss več. Pravil je tudi, da je v Mariboru na razstavi kmetiško i.t.d. orodje tudi slovenske napise imelo, n.pr. pisoir - scalnik i.t.d.

10. oktobra.

Zjutraj dež in po malem do noči. Bivši moj učenec in sedanji pravnik na graški universi Kurelić prišel je k meni. Prav zal in pameten fant je,

tožil je zelò na Dalmatine, da so brez "značaja", v Gradcu zapodili so jih iz društva Lahin Nemci, ker se je izvedelo, da denuncirajo. O nesramnem komplotu mojih kolegov zoper mene na začetku lansk. leta slišal je tudi on, pravi, da se za druge ne čudi, razun za Kasalija. Povedal sem mu, da je ravno ta naj večji lump bil. -

Orehov pojem letos veliko, ker so prav dobri. -
Vino je v mestu in unstran mesta skor enako drago. -

Naš stari Hamperl je že tri dni pijan, ponudil mi je v vinu svojo hčer Malko, jez pa sem djal, da tako zdravi, mladi i skočni krvi nisem več kos, vkljub "naj boljšim letom", ktere sem učakal.

11. Oktobra. Hamperl prišel je na brinjevec že zgodaj zjutraj v nedeljski obleki.

Vsakdanjo si je bil sinoč domu grede, sam ne vê, kje in kako, popolnoma posvinjal in sukno tudi raztrgal. O pol petih je prišel še le domu. Rekel je gospodinji, naj mu dâ; ona pravi, da ostane zvesta svojemu možu (v Egiptu zdaj), toda njemu vendarle hoče storiti to piacere. Nato pokaže mu s postelje golo rit, da se bolj ugreje in:

Ona njega gleda, on pa njo
Jeza ga popade, lop na njo.

Sicer je že 4 dni pijan, zmirom govori, pripoveduje, kako se je, ali kako bi se tepel, ter se šali in smeja, ob enem pa trdi, da dela vse to le iz žalosti; iz obupanja ker mu žena nič ne piše.

S Kancem sva bila v gornji Dragi; točijo prav dobrega in na staro mero, vrč po 60 soldov, kar mi se zdi letos preveč. Kane si išče žene, rad bi tako, ki že nekoliko plesnuje, pravi, da bo plesnino že sčasoma ostrgal.

Meni, da bi naj bolje oral s kako vdovo (čez 30 let), s čvrsto ne preveč gosposko tepko, da mu bo delala. Zelò ga mika na Reki služiti. Pravil mi je tudi da je bil v Labinu pri prijatelju, ki se ukvarja ravno zdaj s posušo cepiškega jezera, le močvirje in klečeti mislijo za zdaj djati na suho, jedro in curek pa pustiti.

Kavsova rodovina pride kmali na Reko ob enem z zetom; Mihelj pa si je začel iskati drugej stanovanja. Res je prav britko, zraven sebe po noči slišati, kako uživa to kak drug, čemur smo se nadjali mi tako sladko in tako dolgo. Zakaj je živel pa z njo v eni hiši? Tudi v ljubezni velja beseda: Nemo propheta in patria.

Stotnik Gatnik nas je zapustil, predstavljena mu je kompania v Senj. Preživeli smo skupaj v prijaznem pogovoru mnogo večerov pri kupici. Bog mu daj srečo,

povsod, kamor pride; to je poš-
ten mož, sicer vojaških misli, ali
ne taka napuhnjena ščet, kakor
večina naših oficirjev. Gadnik
je bližnja žlahta z mojim prelju-
bim, bivšim učencem Matevžem
Trnovcem.

12. Oktobra.

Lep, solnčen dan.

S Kancem sva šla proti Mar-
tinščici. Na svetu so ljudje, kte-
rih naj strašneje skušnje nič ne
nauče. Kanc imel je ženo pijan-
ko žganjsko in vinsko kurbo
razuzdanko in zapravljivko,
vice in peklo ob enem že v živ-
ljenju. Vse to je brž pozabil,
hvali ženske čez vse, pravi, da
jih le moški pokvarijo, same
po sebi so žlahtne, nedolžne
rožice: tudi žena da mu je bila
taka le zavoljo očeta ki ji je
slab izgled dajal. Vidil sem
da ženskimi vse verjame, da
mu ni pomagati, da bo zabre-
del morebiti še v grje blato, ka-
kor ga je že gazil. Govoril mi
je, da se je brž ko ne zaljubila

vanj neka labinska gospodična, če ravno dopisuje nekemu kolegu! Škoda, da ima še le 27 let, sicer bi se moglo z njo ~~prav pri-~~ ^{prav pri-}jetno in dobro živeti. Ona je "energične" narave in on pa tudi, kolega je sicer za posteljo tudi dober - prav bik - toda sicer bolj mevžast, tih in ne za društvo. - O ti ubogi Kanc ti !

V Trstu naročil mu je poglavarstveni vradnik Hahn, naj pogleda spotoma kake so slovanske šole "das slávische Schulwesen werden wir jedenfalls heben u. fördern" mu je djal. Verjamem. Švabom teče voda v grlo, zoper Lahe potrebovali bi v Istri slovansko pomoč - se mi zdi, da so se nas malo prepozno spomnili.

Hamperla je tlačila mora! Prišel je k Florianu na vse zgodaj ves preplašen in bolan. Smejäl sem se mu, ko je začel sim ter tje pretresati

in ugibati, kaj neki ta mora pomeni, ni mu prišlo na misel, da je vlastna sestra svetega Kurenta.

Zvečer čakal sem Anico, ali mi je odskakovala, izbegavala, branila, izmuzavala se, jezila, podila me, dvakrat ušla in na zadnje po šten-gah utekla. Hudič razumi babje muhe in trme!

13. oktobra

Zjutraj dež. V Baker mi se ne ljubi iti. Prijatla Hamperla tlačila je že spet ta šentana mora, meni, da zavoljo prevelikega "grimanja in cagovanja" njegovega srca. Pripravlja se za pot v Egipt pa mu baba iz Ljubljane nič ne pošlje in nič ne piše. Kavs je dobil si kaj čvrsto, mlado, prsato in ritasto deklo. Precej je opomnil Floriana naj vpričo nje nič ne klafra, na Šelandra se je res prav razjezil, ko je začel govoriti nekaj o fajfanju

Anico videl sem z otrokom v naročju, zagledavši me se obrne in začne pogovarjati v veži z nekimi babami, da se spolnijo besede tiste klasične ljubljanske pesmi:

Schau, schau, ko memo gre
še ne pogleda me.

Zvečer mi se je zdelo, da jo je nekdo spremljal, ko je po vodo šla. Nisem nevošljiv ne nji ne njemu: ne smemo biti taki skopci, da bi hot'li pograbititi vse le za se. Naj poskusi srečo, kdor je junak: steza odpira se vsakemu: komur steče, pleskajmo mu!

Hrovatje pravijo septembru Rujan, kakor trdi Miklošič zato, ker se takrat rjovê jeleni gonijo. Čudno je, da se začne ta mesec tudi Janez zaljubljevati: to mu trpi tako dolgo, dokler pride zimski čas, ko pod kožuh zleze: potem je mir. Ali ni originalna ta Wahlverwandtschaft!

14. Oktobra.

Grdo vreme, jug se tepe z burjo, mračno, dež vrsti se s ploho, ali Rečini se še nič ne pozna, tudi studenčine so še bistre, žejna zemlja ne more se tako brž napojiti.

Rib poln trg. -

Hamperl je res nekaj bolan. Kar zaužije, da iz sebe, on mēni, da od žalosti, jez pa da še bolj od štiridnevnega "parapli" a.

Anica mi je spet prijazna: punčike so pač aprilske.

K Florianu prišel je nek ^{! Orošec} ~~Orošec~~ ~~Orošec~~ iz Celjovca. Zabavljaj je strašno na Ljubljancane, da so ošabni in grobi! naj bolj pa na Mokarjeve ljudi ! posebno na mater, češ ona je prav ideal nepriljudnosti !!! Kaj tako neumnega že dolgo nisem slišal. Da je Mokarica nepriljudna! bog pomagaj, ali je kdo to še slišal?! Kadar ji pride človek v krčmo, ga ne praša, ampak "praška", ne če bo talar, am-

pak "talarček" ne župe, ampak "žu-
 pice" ne jedel ampak "papakal"
 in kaj bo ne pil ampak "pup-
 kal? i.t.d. ta jagenček sloven-
 ski, ta blaga dušica, ta
 zlati ostanek starih Slovencek
 zdel se je tedaj 'oroš'emu bi-
 'u ideal nepriljudnosti. Pa-
 riz skrij se in zagрни v čr-
 no plahto, slava naj žlaht-
 neje in rahleje priljudnosti
 ne gre tebi, ampak dem
 Karnervolk. Vi Kranjci posebno Ljubljanci pa
 je naj bolje da se zarijete
 kar živi v zemljo; kaj bi
 počeli na nji, divjaki vi
 in "peslajnarji", vi, ki še
 krofov nimate, sram vas
 bodi.

15. Oktobra.

Pravijo, da se sanja človeku
 to kar bdê premišljuje. Pre-
 teklo noč sanjalo se je meni,
 da ležim pri stari, suhi Flo-
 rijanki, da se poljubljava
 in bi se tudi globoko

zaljubila, ko bi mi ne bilo se-
 - - - od česar sem se zbu-
 dil. Naj huji opravljivec ne
 more trditi, da sem zbujen kedaj za-
 ljubljeno gledal ali preišlje-
 val to smrt. Takó jezil se je
 nekdo vselej strašno, ko je
 videl v krčmi, v katero je zaha-
 jal, pošastno podobo sv. Ne-
 že. Po noči v snu pa mu
 se prikaže ravno tako grda,
 kakor je na steni visela in
 ga prosi za ljubezen. On je
 ves v njo zamaknjen, hoče jo vzeti
 precej k sebi v posteljo, ali je
 preozka za oba, pomikuje
 se na kraj in pomikuje, na
 enkrat zmanjka mu postelje -
 in čof telebi na tla, kar ga
 se ve da zbudi. - Bolj pamet-
 no pravi o tem srbska narod-
 na pesem:

San je laža - a Bog je istina.

Po poldne imela sva s Florijanom
 pri butilji v moji in njegovih stani-
 ci konferencijo zastran Hamperla,
 kako bi mu se pomagalo, da more saj

do Trsta priti: zgovorila sva se, da nama bo pustil obleke in drugih reči, kar more, pa mu da za to Florijan popotnino; če bo kaj škode, bova nosila vsaki pol. Če ne vrne v 1 1/2 mesecu, da sme-va zastavo prodati, pa se ve, da bova dalje čakala; kdo bo delal škodo pošte nemu revežu? Žena mu je vendar le pisala, pravi, da denarjev ni mogla zanj nič dobiti, sama živi slabo, stanuje zdaj pod streho, zjutraj še kafeta nima, ki ga zauživa vsaka prosta baba. Hamperl jo obžaluje, še bolj pa otroke, jez pa si mislim, zakaj pa nič ne delajo preklete njegove gosposke lajdre in cape, baba in hčeri, zakaj se pase doma sin brez opravka. Gorjè si ga vsaki hiši, kjer ne leži palica na polici. Hamperl je pràv, pràv pošten siromak, ali je dal domačo vlado iz rok "seiner gnädigen Frau Therese" pa je delala z njim kakor

svinja z mehom - zdaj trpe vsi,
 toda on gotovo naj več. Prija-
 tli so ga zapustili, če ravno
 so strašno "moralische, solide
 u. characterfeste deutsche Männer"
 nam slavjanskim "barbarom" pa
 se le smili, da si ga prav
 še le dva mesca poznamo in
 nismo z njim bratovščine pili.
 Dokler je prejemal v ljubljanski
 cukrarnici plačo nadmašiništa,
 dokler ni storil na svoji dve
 hiši ne krajcarja dolga, dokler
 se je usedel za gostno njegovo
 mizo vsaki, kdor je hotel, ta-
 krat so mu se ti prekleti kul-
 turträgerji lizali, sladko smeja-
 li, roke mu stiskali, objemali
 in ljubili ga in častili in po-
 zdravljali "unser Freund Ehren-
 mann, unser Schatz Hamperl"
 zdaj pa ni nobenega več, da
 mu da saj toliko, da pride
 z Reke v Trst - zatajili so
 ga vsi - prekleti nemški
 hinavci !!!

Vreme je strašno grdo, deževno, da se ne more nikamor. Hotel sem iti na čitavničino skupščino v Kraljevico, pa kako?

Zvečer prišel je spet tisti 'Orošec - zvedelo se je, da je doma blizo - Idrije. Ta pot zabavljaj je strašno na "Kranerje" in na Slovence. Dolgo smo poslušali ga potrpešljivo, na zadnje pa se vzdignevala s šelandrom in zagrmiva, da se je vse treslo. 'Orošec je, ves neumen, zijal, omolknil in se pobral. Hamperl poklical ga je bil že pred na dvoboj, na boksanje. Oba šla sta res vên - scât. Ko pride Hamperl nazaj, mi reče, da se moram pa jez boksati, ker se 'Orošec neče. Enekrat mahneva s pestjo in Hamperl zvrne se s stolom vred na tla. Vrglo ga je bolj vino, kakor jez. Hčer "Malči" mi je ponujal spet in rekel, da jo bo prisilil, da me vzame, če me

sama ne bi hotla.

Bodulska Anica méni menda,
da sem strašno bogat. Ona
reva, jez pa bogatin ! - se ve, da
se kaj tacega ne ujema. Vidim,
kako je prepričana, da jo jez le za-
peljujem. Rekla mi je naravnost, da
me neče več za prijatla. Prašam
jo, če me hoče za sovražnika.
To pa tudi ne, mi odgovori in
izgine.

16. Oktobra.

Zopet lep, solnčen dan.
S stanovitnostjo doseže se vse. Osva-
dova hči je tako dolgo letala in
ozirala se za "hlačami", dokler se
je nek vojaški muzikaš usmili.
Zagodil ji je kmali marš,
tako tečen, da se ji trebuh prav
veselo redi. Bo treba kupiti zi-
bel in naučiti se sladko arijo
nezakonskih mater pesmi

Oja - aja - tutâ
Bog dâj, Bog daj, skoraj dvâ.

Slišal sem ta mesec več pred
neznanih besed. Krčani pravijo: la-
gić (commoder Mensch) lagićati (brez
dela živeti, postopati)

Kastevci imajo besedo "debela voda" v pomenu mehka, ki se navzame zemlje. - "večidel" rekel je prost Kranjec (Žorž) ki se ni naučil je iz bukev, do zdaj slišal sem vselej večtal in mislil, da je "del" prestava novih knjig in časov. Štajarski Slovenci govore "z vekšino".

Po poldne sva šla z Jakšičem na grobniško polje in po tem okoli na Peši-tov mlin in Drenovo nazaj v Reko. Vreme krasno, pogled na Grobnik in okolico ni še nikoli mi tako veličasten se zdel, kakor danes. Drevje in polje je večidel še zeleno, po njivah vidil sem prav drobne bučice, vročina jim ni dala rasti, ali zelje pognalo je silne, toda mehke glave, izjedne so kakor rešeto. Po grobniškem polju podili so se celi roji tičev. Rečina dobila je zopet vode in je bobnela mogočno čez rebri navzdol. Z mosta se vidi skala, s katere je skočila hči ne-

kega bavarskega naselnika v valove in se ubila. Oče ji je hotel dati gospoda, ona pa je ljubila priprostega čevljarčka. V mlinu sva pila. Sedela sva kaj prijetno nad šumečo vodo. Otroci ino psi pa sô naju čudno gledali - v ta samotni kraj malo kdo zajde.

17. oktobra.

S Šelandrom šla sva po poldne na Volovsko: pila sva nebeški rifošk po 60 sold, že osemkrat pretočen. Ta kapljica ozdravila mi je zopet želodec, ki mi je bil dva dni takobolan, da nisem mogel skor nič zaužiti. Vreme imela sva prav lepo.

Florian je šel še včeraj v Kastev po vino pa ga danes še ni nazaj, zato se Hamperl ni mogel na pošti zapisati; misli spet v fabriko nazaj iti, ker je dobila nek veliko dela.

18. okt.

Nič posebnega. Vreme nestanovitno. Za spremembo bil sem enekrati pri "Zvezdi" v krčmi. Popoldne pri "Kalini" - sam. Vino bilo je dobro ali ne extra in vendar po 40 soldov.

19. Oktobra

Neprijazno - hladno - na morju valovi. Anice ne vidim, pa je tudi ne želim in ne iščem: na vrata trka zima, mi pa raje imamo sladko kapljo in vesel pogovor, kakor pa neslano - sladke burke v veži za vrati. Ljubljanske klobase sem pri "Zvezdi" že enkrat jedel, danes popoldne jih dobi spet - s starim štajercem mi bodo hentano teknile.

Vradnika de Luca (Tirolca) je krčmar Lune (Kranjec) zavoljo dolga do gat zlekel in na cesto djal - pravijo da zgubi za to službo. Tudi sicer je slišati vsaki dan o novih pretepih med pivci brez razločka, ali so priprosti ali izobraženi, v cesarski službi ali v nobeni. Vino pa

se je zelò, zelò podražilo; Istrani hočejo za čviček (sit venia verbo - letos je tudi vsak čviček dober) po 10 - 12 gold. vedro. Vzrok je, ker se je pridelalo sploh mánj, kakor se je upalo, razun vzhodnega Vinodola.

Hodijo mi na misel svečanosti, ki se pripravljajo za jutri v Pragi, Ljubljani in drugej zavoljo "diploma". Pri nas na Reki pa je vse tiho, ljudje se za ta dan ne menijo, po cestah vidim visoke cilindre, flegmatične obraze penzioniranih oficirjev, žalostne in vesele ljudi, ki se spravljajo v Egipet, zaspalne branjevke, prav na lahko (če prâv je hladno) oblečene mojškre in pa sim ter tje kakega pijančka ali malega reškega lacarončka, ki preža, kako bi ukradel kak pečen kostanj ali pobral kak konec dokajene cigare. Vsaki dan gledam po tičarjih, da si napolnim prazne kletke, ali sem jih do zdaj še malo opazil. Lanjsko premokro

in letošnje presuho leto, nam je uboge, sladke pevke strašno zamorilo. Tudi zajcev ni, kakor sicer, toliko na prodaj, kar obžaluje močno moj "precartani" želodec.

Dunajska "Presse" začela se je zopet zoper Ogre ("ultra dualiste") repenčiti, ker je rekel Deâkov organ naravnost, da nimajo nič z narodi "diesseits der Leitha", ampak le z edinim monarhom.

Major Mauler izrekel je v krčmi perutaste besede: Das Movierende der Fühlkraft ich meine, die Frauen. Ali ni to galantna definicija, toda je dobro bilo, da je pristavil, koga misli, sicer bi ostale te visoke besede do sodnega dne skrivnostne. Vladini manifesti pa so dostikrat še bolj mistični in vendar jim manjka vsacega tolmačenja.

Pri zvezdi jedel sem s poetičnim apetitom kranjske "žganice"; letos menda prvikrat. Oj kako mi je dišala ta domača

jed! oh, kako bi šele slastna
 bila, ko bi jo pripravila moja
 dobra, sladka, zlata, rajnka
 mamica. Rekel bi: bog daj po-
 koj njeni duši, ko ne bi pre-
 pričan bil, da ga uživa.
 Za božje angelje je božji raj. -

..... Po poldne sem dve
 uri spal poleg malovredne
 navade, kateri sem se udal. Sanja-
 lo mi se je spet o Franciki, prika-
 zala mi se je tako priletna, ka-
 kor je res, zraven pa resnobno
 prijazna: dolgo sva pomenko-
 vala se o preteklih letih. Ne
 vem, kako sva se ločila: ko
 sem hotel priti k nji drugikrat,
 izgrešil sem pravo pot, izgubil
 neko palico, ki mi je potreb-
 na bila in imel sploh toliko
 zadrž, sitnost in napot, kakor
 skoraj v vsaki sanji.

20. oktobra. Čehi in Sloven-
 ci se veselijo in od veselja po-
 skakujejo, ne ker že kâj imajo
 ampak ker upajo nekâj zasači-
 ti, kâj pa prav za prav nobe-
 den ne ve. Veselje zavoljo u-

panja mi se zdi nekako onga-
vasto. Jaz le to vem, da je da-
nes petek, in preskušene
starke govore, da je petek za
vsakoreč malum omen!

Hamperl je poštenjak ali práv nem-
ški "Bumler"; obleko nesel je k
kupč. služabniku Miheljnu in do-
bil na njo 15 gold.; popred je go-
voril, da jo prinese k Florijanu, zdaj
pa je menda mislil, dà mu dá on
tudi brez zastave 20 gold. Se
ve, da iz take moke ne more bi-
ti kruha; človek, ki gre v Egipet
mora spreviditi sam, da brez garan-
cije ne more zahtevati nič. Se bo-
jim, da si je v tem zeló škodoval,
Florian (in respective jaz) ne bi bila
ga za nikakoršne obresti
prašala, Mihelj ga pa bode.
Midva bi bila vzela nase vse sit-
nosti, mu poslati blago v Porto-
Said zastonj, Mihelj mu tega
ne bo storil in se mu zato tudi
ne more zameriti. Hamperl men-
da méni, ker ni bilo Floriana doma

1 1/2 dne zavoljo vina, in pa ker sem jaz zavoljo klobas in starega štajerca 2 dni večidel se mudil pri "Zvezdi", da mu se blez hoté izmikava in ga ogibava. O ti presneta, oberösterreicharska prismoda ti! Ta mož nas Slovence sodi po svojih Švabavsih.

Berem, da so postala Njihova prejasnost, prevzvišenost, prečastnost in (z eno besedo) preongavost g. škof - kardinal Antonelli zdaj vojaški minister visoke vlade svetega očeta papeža Pij-a (to ime mi je šembrano všeč) in jaz v globoki, in naj globočeji ponižnosti in podložnosti spoznal sem za svojo naj prvo in naj večo dolžnost, voščiti Njihovoj prejasnosti, prevzvišenosti, prečastnosti in (z eno besedo) preongavosti od srca srečo in blagoslov (velikonočni žegen voščim pa vedno v svoji grešni sebičnosti naj pred sebi) in to voščilo zapisati slovesno in s kolkor mogoče resnim obrazom v te bukvice.

Gospod angleški minister l. Palmerston so umrli. Bili so za druge narode prav poreden mož, za svoj pa skrben, da malo takih. Bog daj takih sebičnikov kàj dosti nam Slovanom; šel je s sveta velik, resničen in moder liberalec - requiescat in pace. Svobodno besedo je govoril, pa tudi poslušal. Requiescat in pace !!!

Rožmanič mi je povedal, da se je sošlo na čitavničin shod v Kraljevici samo 20 družnikov. Za predsednika izvoljen je moj dragi Nikola Polić. Živio! on je vsakako naj bolj resničen in vroč domoljub tega mesta: živio, živio!! Žal mi je, da ga nisem mogel tudi jaz voliti.

Pri "Zvezdi" pojedel sem ta dan štiri ljubljanske klobase. S hrenom so dale se kàj slastno hrustati; bile so prave domače hrustavke. Vsi Rečani ne bi naredili ene take.

Stari Hirsch klobasa po svoji navadi
 čudne homatije. Ko praša Še-
 lander, ali je gospodinja,
 kateri je dal sina na stanovanje,
 mlada ali stara, skočijo mu iz-
 za čeljustne ograje perutaste be-
 sede:

Nit olt, nit junk, ober schwan-
ger !

Od kar je pregledal Ljubljano,
 jo ima za ideal vseh dobrot; kar
 ne more je prehvaliti. Pravi, da
 je Reka 200 let za njo zaosta-
 la.

21. Oktobra. Vreme mevžasto, kaj
 mi pomaga, da je nedelja.
 Tičarjev ni viditi nobenega.

To je jalova in gobova
 gospoščina, ta reški "Corso"; člo-
 veka napadajo berači tu kakor na
 kaki božji poti: če kadi, prežajo
 od vsakod smrkolini, kedaj vrže proč
 ali pa ga s prošnjami nadlegova-
 jo, naj jim da kos cigare. Če jih
 ne usliši, ga pa od zadaj preklin-
 jajo in mu osle kažejo. Vkljub temu
 ostane ta ulica nobel, sàj se
 imenuje "Corso". Rečani ne ponašajo se zastonj.

Ha ha ha ! vidi se, da imam res
 vakance, še ne vem, kateri dan
 je. Trdno sem bil prepričan, da je da-
 nes nedelja, zato sem dal se vče-
 raj obriti, zato preoblekel sem zju-
 traj srajco, zato potegnil s krta-
 čo dvakrat po hlačah in dvakrat
 po suknji, zato obrisal sem s
 starim robcem z vrha čevljev
 zastarani prah, zato oziral sem
 se po tičarjih, češ, v nedeljo pri-
 dejo sim fantje iz kmetov, za-
 to sem se čudil, kam je prešla
 Wienerica sebotna. Vse mi se je
 zdelo nekako rogovilasto in nena-
 vadno. Zdaj pa vidim, da so
 bile rogovilaste le moje misli -
 danes je še le sebotna - živel
 sim celi teden za en dan na-
 prej. He he komedije!

Ubogo človeštvo! Čemu se rodi
 toliko ljudi, katerim ne uživa nič
 dobrega ne truplo ne duh, kateri
 pa tudi ne delajo nič dobrega in
 celo ne vedo kaj je dobro, kaj
 ne, kaj pravo, kaj krivo. V Flori-

janovo krčmo prišla je spet deklica, ima morebiti 10 let, pa ne zna ne očenaša moliti, ne ve, da je Bog, ker je nihče ni naučil in ne uči. Doma iz Bribira, pa jo je vzela k sebi na Gomilo (!) neka teta (ali ne prava teta) ne da jo redi, ampak pošilja zase beračit; če ji ne prinese domu mesa, jo pretepa; in ta "teta" ima pri sebi še dva druga taka otroka. Ko revica odraste, prodala jo bode za kurbo, kakor je to navada. Rekel sem mali, da ji dam sreberno šestico, če mi bo znala očenaš moliti, ali danes mi je spet rekla, da ga ne zna, da jej ni prilike se ga naučiti. Ubogi, nesrečni, izgubljeni, omilovanja vredni otroče !

Francelj Marijašević, ki z mano o poldne obeduje (vradnik financial.) obljubil mi imenitne bukve posoditi, skoraj me je sram, da nisem do zdaj nič o njih slišal. Pravi jim se: Studiosus jovialis, pisane so po latinski in po nemški, in oznanujejo vse mogoče znanosti, "kdor bi se jih naučil, veljal bi za učenega pred svetom" rekel mi je Francelj.

Vederemo. Za zdaj povedal mi je samo eno modrost te knjige; piše, "da je mogoče starcu zopet omladiti se in da se je to že večkrat zgodilo". Francelj meni: "E to može sve biti"! in to méni ne iz šale, ampak za res. In on je bogme v teh rečeh avtoriteta, dovršil je v Zagrebu gimnazij in jus. Stari hrvaški juristi so pri moji duši fantje od fare !! NB. Ta Francelj boji se tudi strašno rogatih in repastih hudičev, verjame čudežem, podzemeljskim zakladom i.t.d.

Zvečer videl sem pri "Zvezdi" Tomljanovića, senjskega kupca. Ta možic ženil se je pri neki vdovi "Hasenörl", ali ona ga je vodila dve leti za nos, delala se iz njega norca kakor in kolikor je mogla. Na zadnje se ji le srce omeči, šla je z njim na poroko. Ali možic kuhal je maščevanje v svojem junaškem srcu. Ko ga pop praša, če hoče gospo Hasenöhrlovko za pošteno, zakonsko ženo, mu zablis-

kajo oči, se odpro na široko trepetajoče nosnice in postavi malo truplo na prste, iz ust pa prileti kratki, ali za nevesto strašni grom - na popovo vprašanje odgovori: Ne, da je neče. In tisti hip seže v žep tudi roka maščevavčeva. Po kaj neki? Grozovitnež izleče precej umazano karto "Treffpuba" nanjo postavi jabelko, v jabelko vtakne prstan in obrnivši se k exnevesti spregovori perutaste, strašne besede: "Na, to imaš - do zdaj si trumfala ti mene, zdaj trumfam pa jaz tebe". To reče jezni junak in zgine iz cerkve. Vse je zijalo ali vse zijanje ni privabilo ga nazaj in Hasenörl ostala je Hasenörl.

Tega senjskega Hanibala tedaj sem videl pri "Zvezdi" ali ne samega: imel je s sabo mlado, prav prijazno punčiko; ta mu se ne ustavlja tako po neumnem, v božjem strahu bodeta skupaj ne samo večerjala, ampak tudi spala. Vse je zvedavo, kaj pomeni

ta dohod v Reko in te "združene moči". Ugiba se marsikaj. Eni mislijo, da se bo dal tu s to deklico poročiti in bo prišel na enkrat oženjen nazaj v Senj in da misli s tem napraviti Hasenörlovki še večji "špot in dešpet". Mogoče. Ta mali, črnkasti možic je grozoviten v svoji jezi. Zapišite si to zgodbo dobro za ušesa vse tiste, ki ljubijočih src kmali ne uslišite. "Sâj bi jih rade, ko bi ljubijočih src le kâj bilo" rekle so mi nektere mladenke, potrebne moža, katerim sem to reč pripovedoval. Pripovedke ni nobena verjela. Vsem se je zdelo nemogoče, da bi treba bilo premožnemu kupcu laziti cele dve leti zastonj za žensko, zlasti za vdovo.

Ančika je zopet prav prijazna z mano, ali se malo za to ménim.

O Tomljanoviću govori se zdaj povsod, od kar so imele njegovo ženitovanje vse novine. To se

vê, da sodijo ljudje o njem različno: možki mu vsi pleskajo, ženske bi ga pa v kaplji vode utopile.

22. oktobra.

Vreme južno. Kranjske klobase pri "Zvezdi" menda zavoljo tega za nič.

Opoldne se je Hamperl na parni ladji odpeljal. Poslovil se ni z nobenim - na enkrat ga je zmanjkalo. To je prâv "echtdeutsch"! Mož je govoril pred, da pred odhodom mora napraviti "Abschiedssuff". Vedno da se bode spomnil srečnih večerov, prežitih v našem društvu. Ali ker ni imel dosti cvenka in je mislil, da mora ta "Suff" on plačati (kakor se na Nemškem godi), ni prišel še po slovo ne. Ni se morda domislil, da bi za odhodnjo mi dali nositi na mizo. Kulturträger-ski narod se ve da ne pozna barbar-ske naše šege, da plačajo za odhodnika znanci, ne pa on za njih. Zato je odrinil tudi Hamperl, ne rekši ne bêv ne mêv. Die Deutschen sein halt gemüthliche Leut' !!

Kupil sem prvega tiča - lisca: popoldne je že nosil plajšč in zvečer bil je "hin". Z velikim cmakanjem

in oblizovanjem pohrustal ga je moj ljubček, mucek Frilinček. Meso, kosti, perje - vse je šlo do- li: po liscu ni ostala ne naj manj- ši "reliquia".

Na ribjem trgu vidil sem silnega delfina (primorci pravijo: "dupin") kri, meso, salo je imel kakor pitan prešič: sala za dva prsta, droba cel kebel. Ribič je rekel, da ga pošlje v Senj.

Vreme neprijetno, deževno.

Z okna videl sem Anico; bila je napravljena kaj snažno in brhko: s svilno marelo, žlahtnim rdečim ogrinjalom in z "interfati" belimi ko sneg. Če bi ne bilo de- ževalo, mogoče, da bi jo bil spremil.

23. oktobra. Na morju zju- traj silen vihar, valove je me- talo čez zid "molo" tako visoko in pogostoma, da še kaj tacega ni- sem opazil; kar prašilo se je, ker je veter valovje drobil in po zraku nosil. Voda videla se je rjava, kake pol ure proti jugu pa črno- zelena in kakor posuta z belim

cvetjem. Proti jugu se je jasnilo, na Učki in na Velebitu pa so ležali debeli, temni velikanski oblaki. Po razbrzdanem morju plavala je ladja z blagom in ljudmi varno, varno, tedaj počasi: razpela je jedro tako, da se je pomikala proti Reki le korakoma.

Kupil sem družega tiča, ki ga še prav za prav ne poznam - da ni nič posebnega, vidim iz tega, ker sem dal zanj le 8 soldov.

V osmo šolo dobomo tudi nekega učenca, Pikečana. Dô zdaj učil se je v Zagrebu. Jakšič je pravil, da jih pride še več. Kosila sta oba pri Florijanu.

Do jedi nimam nobene slè; želo-dec mi je že spet pokvarjen: mojo porcijo govedine pojedel je lumpac Ferlinček. Danes bil je strašno zgolten, pa bo tudi potreboval.

Nečistnik gre se ženit vsak teden naj mánj po enkrat, včasih zginè že čez dva dni domovanja. Nima svojega časa kakor drugi mački: narava mu se je v tem približala človeški, pa še v marsičem drugem se je olikal in

omikal: meni hodi v naročje, drugim pa saj na stol ali na klop in čaka lepo mirno, da ga kaj doletiti. Svoje prijatle dobro pozna, pros-kati je skoraj pozabil. Če ga pride kak drug maček motit, protestira z godrnjanjem, sirovo tepenje in ravsanjem s kolegi pa se mu gnjusi: pobegne raje sam, vedno misleči na žlahtno besedo: Der gescheidte gibt nach. Miš ne lovi, tekne mu meso, pečenka, naj bolj pa kuretina. Kadar pa nima tega, nič ne mara; dobra volja ne zapusti ga nikdar: možak od zadnjih krempeljcev do ponosnih brkov pokaže ljudem, da zna z njim tudi stradati ali kaj slabejega založiti: krumpir, fižol, celo zelje in repo sprejme s hvaležnim srcem, tudi kadar obira piško, pri-grizne rad malo kruha. Prav veselje ga je pogledati, pojte se solit, ki ne trpite mačkov. Le po-

glejte mojega Frlinca, kako elegantno se umiva, kako priljudno okoli nog muza in človeka s čedno glavico gladi, kako pošteno upira Vam naravnost v obraz svetle, prijazne očesca, kako pazljivo dar jemlje v strahu, da se Vas ne bi s koncem nohta kâj dotaknil; kako mogočno se zna uleči, naslonivši brado na prvi nogi, zadnji pa raztegnivši eno vstric druge po vseh pravih mačje etikete; kako presrčno ume brenkati, brundati in gosti v vseh mogočih arijah znane in neznane muzike in celo Wagnerjeve Zukunftsmusike. Le pošlatajte ga, kako gosta, rahla, mehka dlaka pokriva njegovo žlahtno telo, ménite, da imate pod roko naj tanjo svilo ali bržun. In zdaj mi recite, kateri divjak, kateri Mirmidon mogel bi sovražiti živalico s tolikim številom popolnosti in čednosti.

24. oktobra.

Spal sem slabo - po trbuhu me ščiplje.

Bral sem zopet Miklošičeve: nomi-
na. Interesantne so mi se zdele naj^W
bolj: pazuha (m. pazduha, in to m.
paduha pa (propos.) + ducha = la-
certus: (kakor: gnezdo - nidus)

mnog (iz mn, kakor: multus, molo

mezga = ΜΔΓ aquam emittere

ΑΤΟ = cibus (m. jasto)

pristavnik : procurator (s.s.)

naprsnik pectorale (s.s.)

ΤΖΥΒΚΑ , ruski: točka

pastorka (m. pa-^dsterka)

ΑΒΓΔΚΖ (ἐλαχύν)

Česmena gospoje lučič iz ЧАСТЬ

slême (iz : stl.)

ИМА iz ЗНАМА

kosma rus: floska (s.s. vlas)

dim ἴσμος, fumus

drm novoslov: dreta !?

ΧΛΑΥΒΑ , coelibatus !!

čeljad primeri: kolěno

ξοῦχα n.gr. supellex, vestes

troha n. sl. iz tr.

Πρηδα substant. iz přě (s- přěda)
po-d (zapod caverna)

ΠΑΔΑ iz ΠΛΝ. zad' substantiv.

gradište castrum ili: pl'čište

župište - sepulcrum

okolište

solište : salina

stanište : portus

τρεβνωτε delubrum (od tod Trbiž?)

poprište (pr = conculcare)

Suffin : išt (to je: ИТΔΔ)

dvopomostit' duo pavimenta ha-
bens

naročit insignis

résnovit verus

réčevit loquax

konec at = ast, it = ist.

mator - c.f. maturus

d'šti za d'gti sugere, mați - pro-
dusere (tudi filius - fellare lac
humanum)

sestra, sva = svoj, stri = žena, ker ima
brat ravno to pravico?!-

Imam že drugo tička - krasnega lisca, ali dvomim, da mi ostane tudi ta živ, leva noga mu nekako krevlja; lep pa je, da sem videl še malo taci in pa kako hrepeni za svobodo, na vse strani se obeša in kljuje, da bi jo popihal. Čakaj malo, ljubček! Ko zakuka spomladi kukavica, ko dren zacvete in gozd zazeleni, takrat odprem ti ^{sam} kletko, da si greš iskat družice in se naužiješ brezskrbne svobodice. Za zdaj moraš potrpeti, saj ne bodeš stradal ne salate, ne prosa, ne konopelj, ne ogrščice, ne sladkega cukrčka, tudi ne boš gledal v žalostni samoti dol na trg, kjer se prodaja kruh in zelje. Dal ti bodem razun enega, ki ga že imaš, še kake štiri tovarše, da tolažite drug drugega in čakate veseleje in manj jezni name, na svojega gospodarja, zelenega aprila in toplega solnca. -

Jedel sem pri Florijanu prav

po domače: juho s krompirjem,
kislo repo, fižol, žgance in ne-
kake pošrekane rezance, ktere
imenovala je Florijanka "doma-
če makarone"!

Tandem aliquando se je razvedri-
lo. Če ostane, kakor je danes
pojdem jutri na expeditiunculo.

Mikloš. nomina:

brat: bra hranitelj,

БРАТ c.f. grč. ἄνετος

utro, us (m: ustro) c.f. sl. ausosa

HA (praepositicia, sicer A) + HA hepar
svojstvo že s.s.

čuvstvo že s.s.

Ko se zbudim iz popoldanjega spa-
nja, slišim grmeti - je pač jesen.
Vstanem in grem k morju. Pre-
krasen pogled! Zdelo mi se je, ka-
kor da imam pred sabo kako velika-
nsko podobo Mihael-angelovo, o-
slajeno z Duhom angelskega Rafae-
la. Po nebu poganjali so se ka-
kor strašni valovi debeli obla-
ki, tu temni, tam jasni, tu čr-
ni, ondi beli, rdeči, rumeni, ze-
lenkasti, belkasti; proti jugu
pa je odpiralo se blede-vedro
nebo, skoz rahlo-rudeče- snegobe-
lo meglo kakor skoz tenko zagrin-

jalo pa sta gledala na me v ljubkih, mehkih podobah otoka Čres in Krk - med njima in med mano pa je zibalo se po malem in cvetelo v vseh mogočih barvah pisano morje. Toliko veličanstva in ob enem toliko nježnosti nisem opazil še v naravi, od kar me drži osoda v hrvaškem primorju.

Zvečer delal nam je zopet dosti smeha Hirsch, s svojim čudnim pripovedovanjem.

Premuda, moj ljubi bivši učenec, prišel je tudi k Florijanu. Prinesel mi je 2 zvezka pesnikov 15. in 16. stoletja. Povedal mi je, da pomeni na Krku "mànj" skalo v morju, da je ime "Krk" pri njem čisto ne znano za mesto in otok, da imenujejo Baščani kup starih mirin (kakih 40) "korito". Če ni to spomin na staro "Curicto"?

25. okt.

Lep dan. Marijašević mi je prinesel tiste bukve "studiosus jocosus". To je prava starobabja melanž. Toliko sem že zdaj vi-

del in začel skor dvomiti o
zdravih možganih Franceljnovih. -
Prijela me je želja, spet enkrat Ba-
ker videti. Te vrstice pišem pred
odhodom; lisček je menda zdrav ali
strašno nemiren; zelo mu se toži
po izgubljeni svobodi.

S seboj vzela bom hrvaš. pesnike 15. in
16. stoletja, da mi delajo spotoma
in tudi pri kozarcu kratek čas.

Iz pesnikov teh: Zoranić:
deželja (večkrat)
baštinac = domoljub
petelina bārčući (19.2.)
Pod dubom voda visoko kuželj
mećući
po svih trzancah (tratah)
za moju snagu i vrst (Alter!)
18.

ljubezan (21.)
Sliši poja moga (22)
Nje šege ljubvene
čemerno ječeći.
Tudihtaj (opomba: odmah ?.)
tuko (m. toliko)
gravrani (23.)
staze ulizane (slišal tudi)
Svemogi bože (25.)

Odvrati zle kobe, sabavlja je vae
 ke nas svak čas znobe NB. avetu
 Zvizde trakatice (25.)
 dažd miži - u dilj. je ustanovila
 Veliko hvale daje M. Maruli-
 ću.

Vetranić r. 1482 (Italii:)
 od pušak (že takrat!) 76.
 Pakleni Parune
 vozar Fährmann (drugo: voznik)
 I orao i kokot neka te ne
 kljuje (cesar in Fraⁿcoz)
 Jednoga ti vĕri i drži za
 sebe.

Imel sem lepo pot. Pri Bartolu
 sem ostal; toči prav dobro
 črno vino po 28 n. kr. Butilje
 (vodica) pa še niso zrele, se
 še nič ne penijo; kup jim je
 nastavil previsoko, 60 za veči
 50 za manje. O mraku sem
 bil že spet na Reki - brez društ-
 va se ne da veliko piti.

26. Oktobra. Učenci se
 shajajo. Učitelja sem videl do
 zdaj samo vampastega bivola

Morasita. Novine zabavljajo vse vprek ene zoper druge - človeku Modi na misel "Hexenküche". v Novicah berem, da se je ustanovila čitalnica tudi v Metliki. Živio! V ljubljanskem mestnem zboru pa je hvalil Don Quixote de la blatna vas februarpatent in Šmerlingov liberalizem. Še si ni nabral, kakor vidim, ta "blatni Don" dovolj lovorja.

Dan je prav lep, krasno jesenski. Zjutraj od 3. do 5. pa je hudo grmelo in na okno trkala mi je gosta sipa, ki pa vendar ni zbudila in splašila lisčka in "juričico" - tako se neki pravi neznanemu kljunčku.

Miklošič nomina:

pitva *бѣмѣобѣлѣ*

ѣби spšta, Bopp, da iz k. *ѣбѣ* . cf.

ѣби i sanscrit: tu

je part. praes. act. kakor tudi *сба*

ѣбѣ iz svi + *нѣ* (svi po Boppu: *cresare*)

in prisutstvi je (ruski) in vrutak

(srb.) in naša: perot.

чрѣстѣ solidno.

чдрѣстѣ celeritas.

болѣ homo aegrotus, od tod: bolѣst

pasti se (srb: coitum appetere = pastuh.

od tod brž ko ne pasma Race

pětuh (rus.) glagol knj. pétehъ.

golo+čb = glacies

vr'stób k. vr'd.

gr'stób (pugillus) gr't.

mástób (vindicta) mbd.

opašb (cauda) pah.

čest pars, hrv: fortuna, od tod

čestit felix iz čAd

pešt' saxum, spelunca, for-

nax, ne iz pek + čb.

zAtk iz zbm (neznano mi)

c.f. γάμψος.

s'vr'stób aequalis = vr'd.

gospod - podb sscr. patis,

gr. Πότις, lat. potis (pâ tue-

ri) gos je temna, iz dasa

(grški: δας) neki ne gre.

dobića hrv. Erwerb.

prělogataj (explorator) iz lo-

gati: prělogat (fraudulen-

tus.

vitejka ruski drath

plušta iz: plu.

obušta : u

cěšta - cě = cěna, cića

vnuča n.sl. "Schuhfetzen

pĀta : pbr

skuta : extrema vestis : sku

četa, ssrr. či = colligere

pēgota ss. tuberculum

t'šteta damnus

keasota ss. jucunditas

sābota ahd. sambaz - tag.

zavět ss. foedus

obět' promissio

privět' propositio, predlog !!!

razvět' seditio, decretum.

okr'st' izkr't Umriss (uno circum)

mбсТб mustum (Hr. mast)

iz MбA

pr'st' : pr's das Berührende.

isti-na, ist' (kc) kakor εβ-ῖ-

λος (iz εἶς)

(vacuus)

: coy; Ἰ'štб : tumens

iz t'k, za t'kt'.

čist' : čid (ne znam)

těsto : tisk

blato = br'nije = bara

peló/n : pl canum esse

suff. bINTA (n. bINN) bogĩni

gospodini, gr'kini, prstbini

svet bini. srb. sanct. reliq. (??)

Zvečer pri Florijanu zvonili smo s svinjskim zvonom.

27. oktobra.

Vreme že spet nepriljudno, megleno, vlažno, kilavo. Novine, vse prazne, prežvekujejo staro slamo. Ki jih v roke vzame, pogleda naj pred, koliko jih je v Trstu za kole-ro obolelo ali umrlo. Sicer pa se rodi vsak dan Hrvatom kak nov kancelar, že jih imajo toliko, da bi vsaki avstr. provinciји lahko po enega posodili. Pred tremi dnemi izlegel se je Štrosmajer, predvčeranjim izlezel je iz lupine Zidarić, in včeraj prekljuval je L. Pejačević. In tako ne zmanjka politikarjem nikoli krme - po deželi pa rubi soldateska in se podé ljudje iz domačih hiš.

Danes jedel bodem prvokrat to je-sen ribotrsko, kateri se pravi v kranjski šprahi "štokš", po reškem zajiku pa: "bakalà".

Miklošičevo: nomina.

grivna iz: griva (enkrat: collum)

okolbⁿ circumjacens

kod iz : KON^l praeapos.

višnji, daljnji niso iz kompar.

kutnji zub *srb. d. molaris*

podoblast'n *s.s. qui in potestate est*

prozrač'n : *že s.s.*

s'motrón' *oeconomicus s.s.*

desón' : *des valere --nica manus
validior*

bezen *n.sl. Fuge*

pasivni adj. s koncem *ón'*

dostižn, dosež'n, neudrž'n, ne-

opal'n, neumitn (*unbestechlich*)

piv'n, čuv'n *qui sentiri pot.*

akt:

životvor'n

vrědbn' : *corruptus.*

jazvina *s.s. latibulum*

mr'cina (*tema se ne bere*)

célizna = *ina (solum desertum)*

trizna *certamen iz tr, certare*

Τρεφωτε Τρυφή *crebro, certatim.*

gobzina = *copia.*

golina *terra inculta*

golěmina *magnitudo*

gor'sina *pejor status*

družina *comitatus.*

krěsinól *solstitium.*

ženin je *adj. s koncem: in.*

žitelin *civis s.s. cf: petelin.*

(voj-in

Hrvatin, ergo: Hrvate plur.

vran, gavran : vr sonum edere

skovrančič za skvrčan'c : skvr-
alanda.

čvan' : ku

zaspan ni part. prf. pas.

ana le v : bratana neptis, po-
ljana campus, rus. morjana
morski veter, smetana

gosenica: v^šs das behaar-
te Thier, n.s. vosenica

kakor gožva iz vez

pr'venč'c' primogenitus

greben : carmen !

šr'šenč : šr'h.

k'knja coma

Rečani imaji zdaj nepreneho-

ma zборе, skoraj vsak dan
zazvoni ob štirih mestni
zvonec. Te dni pogovarjali so
se zopet o šolah; reklo se je, da
je treba učiteljem laške šole
kar precej plač^o ustaviti, ali
pa jih zapoditi, če ne začno
mesto hrvaškega jezika učiti
nemški. Zaštran latinskih šol
se je slišala modra beseda, da
se mora brez odlaganja "il

tresna, trbana: trisna

slina: ki: plin, n. aplin, pas. plin

ljubo, rus. sljuna in slisa.

ginnasio butar' a basso". Zavaljo šol pošlje mesto posebno deputacijo na Dunaj. Rečani so še zmirom stari "kergeljci", če prav jim že po ulicah skoraj trava raste. Na nobeno reč ne jezé se toliko, kakor da je zidal nek hudič. Reko več ko osemdeset ur daleč od njihove madjarske Palestine.

A. Benigar do zdaj v Kalistrovih dedičev službi, pojde domu, ker je dačo nekdo drug najel. Žal mi je za tega poštene-ga domoljuba, da gre iz našega sosedstva: sejal je mnogo dobrega semena pri sv. Matiji in po celi Kastavščini. Ni se učil zastonj v ljubljanski podkovijski in živinozdravniški šoli pri sladkem očku Bleiweisu.

Nomina:

basno incantatio

ogno : og, kar se premika

slana : sla frigere

cēna, scr. či colligere, gr: *τίλειν, τιμῆ*

akvr'na inquinamentum

tina lutum s.s. za: timna

tresna, tr[†]bsna: fimbria

slina: k: plю, m. splю, kak. libo za

ljubo, rus. sljuna in slina.

vesna : ves (vesela doba) c.f. ^{2/}Σαφj.
 Φέβας

vina : causa, culpa : vi persuadere

vl'na : vl (Das Bedeckende)

plěn' spolia : plév.

stan' castra

inostan' monasterium

sun', *SZ/n'*, suna : su Das Aufgeschüttete : turris.

čin' ordo: či, sscr. či: colligere.

jagnje : jag : Das zu Opfernde.

v'n'; vnu; cf. rus. ВЛ.

t'horb m. d'horb

ХГОРБ iz БАТ (ne znam)

topor' : tep

zaboraviti iz zabor m. zabyor

spor' abundans iz s'p; Poljaki:

suto abundanter.

jezero : jez = Teich in Deich agger

večer : vek, včera (genit.)

vr'tarb s.s.

ЗАНАУАГБ lovec zajčji. s.s.

lěkar medicus že s.s.

m^{bi} tar : publicanus

rogovile n.sl. Hirschgeweih.

mir' : Das sich Bewegende.

razmēr : dimensio že s.s.

licemēr' simulator : mutans vul-
tum (mēnjati)

vihr' cf. nevihta.

star : dva vagana

μαρτ' : mhn : *ζυρσός* za: *ζυρσός*

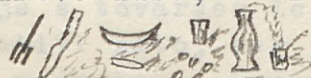
star : sta fest

sēra sulphur, svetlo: Ck.

skrižal^o cf. srb. križati disseca-
re, kriška segmentum

tvr'd^lbl^l munimentum

To sem bral in izpisal popoldne
ne vedoč kaj bi delal družega;
za šetnjo je vreme prekilavo;
sicer bi bil šel k sv. Matiju in
bral spotoma in pri kupici mes-
to Miklošiča kaj bolj veselega.
Zdaj pa grem past se na
njivo politike, potem pri-
dejo na vrsto: Gogolove klasič-
ne mrtve duše, na zadnje

pa. , samo da mi
bo steklo bolj gladko in lep-
še kakor so pa te s tumpas-
tim peresom narejene mazarije
nadomestujoče prav obris prijet-
nega dela, ki ga opravlja človek
z grlom ino zobmi. -

ko - to + lik'

m'šel' lucrum, fraus, k. m'h.

dresel hrv. k. drax

žuželica insectum : žug

imela viscum, imel^onik' visco
aves captans. ss in srb. hrv:
omela, jemela, mela.

izp^otliv : curiosus.

pamet^oliv' = memor

jar^oliv' animosus. Suff. liv
je zmirom le aktiven.

vezilja, perilja, pletilja, belilja
(insolatrix)

b^oljja actio po priliki, srb.: zbilja

délja s.s. "pars" propter : dlja
= theils.

Zvečer na morju divji vihar.
S Premudom sva se pogovarjala o tem
in unem narodnem. K Florijanu
prišel je tudi neki učenec iz Kar-
lovca - petošolec - lepo oblečen,
ki je s tovaršem le nem^oskutaril,
morebiti zato, ker je knjižar Simon
bil v društvu. Premudu dal sem
zakon Stěp. Dušana, kakor ga je
izdala po oslovski srbska Matica
v' letopisu. Končavši pijačo
greva gledat besno, divje
morje; potem pa spat.

28. oktobra

Proti jugu se jasni. Moj brilec zabavljaj je letošnji kaplji, da ni za nič, ker je premočna in ga vrže, ko si komaj usta zmocchi. Sliši se o novih ubojstvih, ki jih dela sim ter tje silni kurent.

V Reko ima priti vsak čas Mamula: tu bode prezimil in imeli bomo priliko, to peklenko pošast viditi od obličja do obličja, če hočemo, vsaki dan. Ne vem, s čim smo si to veliko čast zaslužili, da prebiva med nami junak, ki je v alianci s policioti, in pretori vojskoval se tako zmagovito in na zadovoljnost svojega gospodarja Šmirjokelna zoper šomaštre, kaplane, sinjske frančiškanarje in druge take grozovitne dalmatinske Džingis-kane.

nomina:

veslo : vez

m⁶ilo sapo : m⁶l

osilo laquens

sijelo srb. consessus, grotlo srb.
fauces (grt)

tělo c. idol. in tentorium $\tau\delta$ (?) rus-
ki: zatčjat' ordiri, machinari.

zabralo propugnaculum s.s.

lěgalo cubile s.s.

stojalo fundamentum.

ουσυμμο infusorium.

větrilo velum, jadrilo idem

pravilo že s.s.

stavilo statera

ognilo chalybs igniarius.

perilo srb. locus, ubi lavant.

rakno srb. veli genus

kotel izposojena : *κοτάλη*.

obil m. obvil' cf: v'z - vi - tu-
sura.

hrl celer, probus že s.s. to kar
vrl.

Pred kosilom bral sem s poseb-
no pazljivostjo Čubranoviče-
ve pesmi (v p̄sn. 16. v.) sicer ni-
sem opazil tudi zdaj posebne
poezije drugej, ali 2. pesem
v Jedjupki popisuje živo in
grenko zanemarjeno ženo,
morda ravno tisto, ktero

slavi pesnik tako obširno in krasno v 6. pesmi, ktere konec je tako lep, da ima malo tacega starohrvaška literatura. Posebno mile so mi kite:

Cvalo t' reslo i rodilo
i dilila i imila
I gradila i novila
I naprid ti sve hodilo.

.....
.....

Svaku t' molbu Višnji usliši
Srića t' svitla, koju ježeš
Zemlja t'laka, u kû ležeš
A duh ti se goru utiši
S Bogom, ki 'e od svih viši.

Ne čudim se, da so jemali iz te pesmi poznejši večji poeti, kakor tiste vrste:

Vene, čezne, gasne, blidi i.t.d.

Redkih čistih besed ima dosti v ti Jedjapki, n.pr. uhili (entrer-nen?) gospod Bogu (kakor Sloven-
ci) Svít služben; misli rotno, rogo-
borno; duhovite ima ~~eei~~^{oči}; kad se

s kojom drugom roči; po bludih; zli-
ti?); te napre boles; to skupa oba-
dem-(ieh-möge-nie-sein

ri (skuhaj, kakor Slovenci; ja ne bu-
dem (ich möge nie sein)

trzan drobne niči; bez počini (2. p. brez urokov); osin; u svem svrš-
na (vollendet); daj red (rândvû)
i za tve rajne majke (kakor Sloven-
ci; bahtom vazda uzteci; komu
se što zaruči (nameni, dosodi);
podnamši (?) se, nim, uhiljen;
kê toliko vas svit liči (glorificat);
meča (k. Slovenci) zamrsi (uniči)
vrh bodezni napravivši k srcu;
takom zledju da se obličiš;
Sibile: konje teči (jahati).

Dan se ni še prav razvedril,
če prav ne deži. Ne da mi se
nikamor na pot: grem raje v po-
steljo.

Zvečer prišel je k Florianu neki
"Büchsenmacher" z ženo. Strašno
je razsajal zoper tiste, ki nečejo
biti Hrvatje in so. Bil je ta pa-
triot do dobrega natrkan. Nos
mu je bil pobit, pa že zaceljen.
Mož se je zravsal z ženo, pa je
bil skočil z drugega nadstropja
skoz okno, da se ubije, ali po sre-
či padel je na nos, si ga je
sicer res zmečkal, ali čez 14
dni je spet vstal in nima

zdaj nobenega apetita do smrti. Šel. in Vrb. sta šla na nekak rân-
vû; njun poglavar Zurhalek pa
je prava šolobarda, nekako se ba-
ha (!), da ne zna "kranjski" pa
je doma iz škofje Loke, toda neče
poznati zdaj več svojih bivših so-
učencev Markovića poštenjaka
in celó Jarca ne, lumpa, kakor
je on. Ala imamo lepe rojake:
nemška civilisacia (treba izgovori-
ti po francozki : sifilisacija) ni
jih zastonj likala in strugala. Po-
stali so junaki, da bi jih pri mo-
ji duši svinje ne pojedle. Bi jim
se "gravžalo". -

29. Oktobra. Domo - rectius Kru-
hobran strašno cvili in jauče,
kakor maček, če ga za rep zgra-
biš in kvišku držiš. Svetuje, da
naj se združi za božjo voljo Stros-
majerjeva stranka z - Mažurani-
čevo "stranko". Boji se, da ne
bo hrv. zbora, da jenja hrv. kan-
celarija, da bodo Ogri zemljo ane-
ktirali, z eno besedo vsega tega,
kar je "Domobranova" druhal sa-
ma zoper narod kuhala in ko-
vala, s tem razločkom, da je

hotla žrtvovati narod Nemcem,
in hotla to zavoljo mastnih slu-
žeb in plačil, naj ubogi Hrvat-
je poleg njih tudi erkajo. Hrv. na-
rod je res v velikih nadlogah, ali
bati mu se ni ravno toliko: zdru-
žen, sv. prodan Švabom živel bi
brez svobode, kakor priklenjen pes;
in sčasoma bi mu zavezali tudi
hrv. jezik, kakor so mu ga že od
1852. do 60. leta. Po vladini lum-
parii izročen Madjarom užival
bi vsakako večo svobodo in
v veči svobodi (bodi si tudi ta-
tarska anarhija) bi si branil tu-
di lagleje narodnost. - Janezu pa
se srce raduje: zmešnjava je
če dalje večja, zoper nas gredo
vse ljudstva, v stiskah se
bodemo spomnili, da zunaj se-
be ne iščimo rešitve, da nam
živè mogočen brat od Balta do
bele glave sv. Elija v Ame-
riki, da le z njim združeni
dosežemo, kar želimo in po-
trebujemo, da veli bratu tu-
di lastna korist, priteči

nam na pomoč. Toda hudo nas
bode moral še Bog tepsti, do-
kler se spametovamo.

Tržaških novin ni, zavoljo ko-
lere djali so tudi pošto v kontu-
mac!

Vreme bolj hladno, ali prav le-
po. Bo treba kaj stopiti kam'
dâlj' iz mesta.

Nomina:

br'zĳja syrtis (brz?)

vrv, veriga : vr

horugva (turški: chörjuk cauda)

lat'vĳ olla

metva : mAt mentha (Das Betäubende)

lihva že s.s.

lagvica poculum s.s.

pomĳšljaj cogitatio s.s.

Koštĳ ossosus (srb: okošt)

štuždĳ peregrinus : štud'populus (ljudski)

věštĳ iz vēst

mĳžĳ : MĳN + g = MĳΓ

vož'ĳ vĳΓ

žeravĳ m. žravĳ = gr sonare

poždĳ cavum navīs (pod)

brěžda : brěd.

t'št6 : t6ck (vendar le!)

polza : l6g'

Za zdaj dosti: začelo me je žeja-
ti, jesti še ne smem dosti, si-
cer bi mi opoldne zajec ne
dišal. Letoš jih nosijo le po ma-
lem, zato so dragi, krčmarjem
ne kaže, jih kupovati. Zdaj pa
le z mano vi častitljivi hr-
vaški pesniki 15. stoletja!
Bodete mi naj ljubši tovarši,
če ravno, ali prâv za prav zato,
ker se že dolgo poznamo. Od
vas se da vedno kâj novega
naučiti, če Vas posluša člo-
vek le pazljivo. Ala pojmo! pu-
stimo tička sama, začela
sta se privajati in uriti v
prvem čivkanju, od kar sta
pod mojo oblastjo. Urila se
bodeta še raje, če se čutita
sama. Pôjmo. Ti pošteni o-
čak, sivi Marulko stopi
naprej. Senectus praecedat.
... . Zajec dober, vino zraven
še bolje.

Preučil sem Maruličev: Razum,
 kako govori s človekom. Nauki so
 dobri, ali malo jedri - navadne ka-
 planske pridige! Beseda pa teče
 dosti glaje, kakor v Juditi in v
 metriki je mánj'grehov. Dobrih
 besed je dosti, zapisal sem te le:
vrimenje nevolje; žalost odlagne;
 vazet (ausser sich); život je zajat
 nam; bolizan hvoji (pomnaža); tilo
~~staresti~~ će razudit; vikovnje veselje; zal
 starosti; tudie (tudi?); mrtac;
 od griha mút (subst.); štit Boga
 (spoštovati); uskladaju tako (er-
 zählen); zali; vičan (prijeten); glas
 grube (verunehren); rove (rjove)
 uzbubnja valove u mori; zloreki;
 se sni; bol - uzbujala (narasla);
 kada ga n'ateče bolizan; ubožtva te-
 žina osadni mi pleći; kár (subst.)
 apostoli po svitu plitahu bos; ba-
 run slovni; malim se podklada
 (giebt sich zufrieden); ubog srid
 njih rida (gre); ne listo dan sla-
 či ljudi (jim daje slasti) taščad!

Očiu s' odpao (izgubil jih)
 ni brođe tirali kursari napan (na-
 penši?) skut (?); vridniju vid;
 ni starost toga se neujima (
 nicht ausgenommen brž ko ne);
 a njih (otroke) totu ošal (zapu-
 stil?); na gusu "nastupih".
 prite (pretnje); ni u loži, u
 koj' taščine su ter s' pru; osta-
 ve krosna (tkalački stan: kuk.)
 i teg; li vino u takih súd
 rado se pribrsne (ubiije)
 da neće vilovat ("frajat'se ?!)"
 da će viru nosit; ni misal
 prilučiš (spremeniš?); ki će
 svega uteći (zadobiti) -

Ne vem, ali se pojde ka-
 mo ali ne; Šelandra ni vide-
 ti in družega tovarša nimam
 za svoje ~~božje~~ pota, po pra-
 vici dà božje pota, sàj se
 skazuje na njih čast prvemu
 božjemu daru, naj slaji člo-
 veški tolažbi - nebeškemu
 vinčeku.

S Šelandrom šla sva k "Rude"-tu, kjer kadé popotnike zavoljo kolere! Ljudi je vse mrgolelo in tako je menda zmirom. Domači, zdravniki, kadilci, vojaški stražarji, financarji, tujci, tu na 6 ali celo na 12 ur kontumacirani - vse to oživlja zdaj samotno krčmo, ki se more od srca veseliti strahu, v kateri so zavoljo kolere Rečani. Včeraj pripeljal se je sim tudi dalmatin. poglavar Filipović in je pokazal na drastičen način visoko stopnjo svoje nemške kulture. Ne vem za kaj, jel je klicati mladega Šepića, absol. medicina, ki je bil postavljen pri Rudetu za kajenje, in klical ga je zvižgaje, kakor se psi kličejo! Šepić ga upraša tudi, če ima psa s sabo. "Ne" odgovori slavni general, fučkal sem vam, ali ne slišite". Ali mladi Šepić se je pa na ravno tako drastičen način maščeval. Prekadil in osmodil je dalmat. Landesvatera tako hudi in energično, da je grobijan kar sopi-

hal, ječal, stokal, in - zvižgal, toda to pot sam sebi, že je mislil, da ga bo mladenič zadušil. - Za tako žlahtno življenje bi bila se ve prevelika škoda !

Zvečer našel sem zopet Anico in jo spet ljubil in od srca rad imel. Hotla je iti domu, zdaj pa pravi, da ne gre. Janez je "holt" mehkega srca.

30. Oktobra. Vedro;
lepo, prijetno vreme. -

Miklošić: nomina:

Cardinalia od 5 do 10 postale so iz ordinalij.

z1ó malitia (s.hrv. zal)

praz6nb : otium.

sušb sitb: do sit6l, tvr'db

z1q6 (iz qtrbi) : z1q'.

qan propter : rad'

b'šb (s. baš) : subst. masc. b'h'

v'zrast' s.s. aetas.

vedb scientia s.s.

izgrebi plur. stupa s.s.

z6db materia ss

kap fons s.s.

plešb : plih s.s.

pr**A**žb : jugum

sbčb = urina

hl**A**b6 = catarrhacta

gol**Ab**6 - lqbl = labi = der Taucher

κολυμβος Taucher, Schwimmer, go za: va
kakor g**ž**va iz **ΒΑΗ** (To tolmače-
nje mi se zdi posiljeno zelje)

Κραβινα arca (primorci: škra-
bica)

roča (ročka, roč) manubrium n.sl.
iz **ρῆκα**.

vododr'ža s.s. cisterna.

luča s.s. radius

prija velum s.s.

С'РАУТА occursus iz praes. teme
ρΑτι

str**č**ka s.s. stimulus.

draga via (tudi:mi: pot drži)
koren "dr'g."-

dosada iz: **СВА** s.s.: injuria

nauka iz **ВЫК**, kakor pagu-
ba iz: **ρβιβ**.

rus. oznoba iz **ЗАБ**

Zvečer prišel je k Florianu moj novi kolega Bosek. Govoril je zelo zmeden in zabavljivo zoper vradniško omiko (za mizo sedela sta 2 vradnika) Le "strukovnički" da so zares do dna izobraženi (in pan Bosek je strukovnik) etc. Pravil mi je, da ima Matia Kračmanov že mladega Kračmančka, Bošte da je rodil že petero (je tudi strukovnik!) Moja nekdanja Cenika da je še lepša, kakor je bila, sestra Mi- ma pa da ji je umrla, da ima Varaždin več inteligencije, kakor ktero koli mesto na Hrvaškem in več takih reči. Če prav zaspan silil je k Pajacu, tudi jaz ga spre- mim, plačam butiljo piva, ne po- kusivši ostudne pijače in grem. Oča Pajaco imajo zdaj 6 izvolje- nih devic, ki ne skrivajo svojih lamp pod mernik, ampak vsa- kemu z njimi svetijo, ki plača goldinar. Ni tedaj čudo, da jim je olja že zlo zmanjkalo, in da je steklo grdo okajeno in osmrajeno. Bosek in še en drug tovariš rogovilila sta

popolnoma in brez elegancije.

še le proti jutru domu, prepeva-
je, če sem ju prav razumel: "Mar-
jeta come vâ". Kolega je čaka-
la postelja pri meni, pa je šel
nekam drugam nočit.

31. okt.

Vreme drži se spet kakor gri-
žava rit. Janez pase dolgčas. -
..... Ad vocem "dolgčas"
treba mi je opomniti, da me ta-
re poredkoma in ne zmirom e-
nak, zimski razlikuje se memo
letnega in pomladni memo je-
senskega. Zdaj v oktobru je tak-
le:

Okoli 7. ure vstanem, odprem okno
in vidim nebo oblačno: oziraje
se na vse strani ne najdem nič
jasnega, nič upanja, da se bo-
de sprevedrilo. Oblačim se prav
počasi in ves raztresen, iščem
okoli včasi oblačil, očal, krtače,
včasi pa tudi sam ne vem
kaj. Ovratnik si omotam veči
del nerodno, zato stojim en čas
tudi pred ogledalom, dokler si
napako popravim, če prav ne
popolnoma in brez elegancije.

Tičema dam jesti, da si prav še dosti imata in nalijem čiste vode ali pa posodico samo zalijem. Oba frfetata nemirno, posebno lisček, brez kake misli gledam zdaj enega zdaj drugega. Potem grem po stanici tri krat ali pa tudi več, gledaje na vse strani vendar le celo nič ne iščem, nič ne pogrešam. Stopivši pred zrkalo se prepričam, da mi brada že spet poganja cime, če prav mi jo je vzel brivec še le pred tremi dnemi. Potem pomolim glavo skoz okno in pokukam na uro. Še ni osem. Zopet stojim pred tiči, lisček kljuje kakor obseden, juričica pa skače zmirom enako po enem taktu, s spodnje šibe na gornjo in s te zopet na drugo spodnjo, samo včasih še kavsne šibico sploh pa mu moja hrana diši in tekne. Flegmatično

uprem oči na "stari trg" pod mojim oknom, kjer prodajajo ženske zelenjavo. Ravno pod mano sedi rejena, ne še stara mati (v najboljših letih); kadar se pripogne, ji vidim gole cizeje, ali me ta pogled ne omami celò nič, brez zvedavosti plazijo se oči čez kupe sedečih in stoječih bab, polnih in praznih košar. Vzajem klobuk ter grem, naj pred v krčmo k Florijanu, prašam, kaj bomo jedli, vošivši dobro jutro, včasih pa tudi mesto nje-ga "dober večer", prašam, kaj bomo jedli, tudi če vem, kaj bo. Pogledam na uro in stopam počasih v novo mesto, pozdravim kupca Dežmana, ki stoji skoraj vedno zunaj ali pa sâj vên zija, potem pa Hirschovo ženo, ki prodaja pod turnom konec in šivanke. Počasno stopam po ulici, kjer prebiva in koder pogostoma hodi Anica, če jo vidim, jo ob kratkem pozdravim

in korakam dalje. Zdaj bije osem. Grem v kavano, prinese mi Triesterico - telegramov ni in iz Ljubljane tudi nič novin, nič laži. V 2 minutah je branje opravljeno, ker razun telegramov in ljubljanskih čenč ta list nič svojega nima. Napotim se zopet na ulicu, pogledam studenec, kjer pere včasi moja Anica, zdaj pripogibaje se in nabijaje s tolkačem obleko, zdaj zopet vzdigovaje se in pomaljuje malo čedno glavičico kvišku, da jo lahko s ceste opazim. Če jo dobim tu, si namigneva, pa popotujem polahkoma za morjem ob luki, kjer prodajajo Krčani ohleščke v butarah in se giblje sim ter tje polno bodulskega in liburnijskega sveta. Oko mi leti od kupa do kupa, od človeka do človeka brez vsake pazljivosti, kar tje naprej, gleda res sim ter tje,

ali ne zato, ker hoče kaj viditi, ampak ker je gledati navajeno. Pri suhem cesarjevem vodišču se obrnem in se ozrem proti prodajalnici gospodarja moje mame Anice, če jo vidim z otrokom v naročju, jo pozdravim in prazno šetnjo nadaljujem. Zopet pridem nazaj na stari trg, prašam bukvarja Simona, če mi je že došla nova geografija, če tudi vem, da mi še ni. On se izgovarja in mi nekaj pripoveduje, jaz ga pa še ne poslušam ne: ne vedoč, kaj je pravil grem k Florijanki, baram zopet za jed in grem nazaj gor v stanico. Postojim nekaj minut pred tičema, eno pred zrkalom, pa hodim brez jasne misli gori in doli, ali pa od mize do omare počez. Ne morem reči, da nič ne delam. Zdaj zazijam v bukve ali ne berem, izlečem iz žepa tobolec in štejem zadnje žalostne ostanke

mesečne plače, tudi šestice, ali včasih štejem in na zadnje nič ne vem kaj sem štel; pogledam si nohte in jih nekoliko porožem, če so predolgi; grem scât, če tudi ni velika sila; se spominim te ali une knjige in jo iščem z očmi, kje leži ali pa se usekujem, včasih pokašljam, pljunem, prdnem, kihnem, zazijam tako široko, da bi parizarske kola se lahko v me zavozila, in vzdignem zehajoč obe roki do stropa visoko. Na zadnje se vsega naveličam, pa vzamem te le bukvice in pišem dnevnik ali pa kako branje, in zdaj mi se mišljenje povrne, jesenski dolgčas pa odstopi in pobegne. -

..... Čez dan sem bral ali pa pajdažil z Bosekom prav prijazno in prijetno: bila sva popoldne zunaj u Mlaki na vrtu že na koncu Reke. Zvečer čakal sem Anico dolgo, ali malo

z njo govoril; sramovala se je zavoljo neke znanke, ki je stala na cesti, pa je šinila hitro domu in za sabo vrata trdo zaloputnila češ, da nima z mano nič opravi-
ti !! Prâvznajdeno in šegavo me je umela ignorirati in desauirati, pa ji nisem zato nič zameril.

1. Novembra. Reka živa; prišlo je vse polno Kranjcev in Boudulov - vsi sveti so, med njimi je "se vaj de" tudi mati božja, in Lieblingsaufenthalt" njen je Trsat - to je vzrok, da je pa že spet božja pot. - v Bakru je semèn, ali vreme se drži kisló, deževno, sicer bi Janez expediral tje, zbralo bi se lepo društvo pa bi se prav po domače veselili. Skušnja-
va je velika, morebiti me ne zadrži tudi dež ne. Prelog je že nastopil v Bakru službo normaln. učitelja, mislim da simje s tem življenje če ne poboljšal pa sâj olajšal, ne bo ga preganjal več kirski akcentar.

Videl sem prokletega škorpijona, svojega "kolega!!" Pongračiča; se ve da se nisva ne ogovorila in ne pozdravila.

Včeraj kupil sem tretjega tička - prav veselega žižka. Bilo jih je na trgu več v eni kletki, nisem vedel, ktere ga bi si izbral; naenkrat začne moj fiduc na druge svoje brate napadati in jih prav jezno lasati, ko so mu zasedli korito, da ni mogel zobati. Zavoljo tega junaštva sem ga kupil: brez straha skače po svoji novi hišici, jé na vse pretrge, danes slišal sem ga že zgodaj zjutraj žžžžž-kati-

Opoldne jedli smo pri Florijanenu neko žival (doma v Istri), ki je daljnje žlahte s purmanom bila, in se menda zato tudi "pura" imenovala. Če bi je ne bila gospodinja zaklala, stegnila bi se bila ta istrska "pura" sama za "jetiko".

Po poldne greva z Bođekom v Baker. Bartol toči krasno, belo

vino. Zbralo se nas je okoli cele mize: razun naju dveh prišli so: Vakanović, Vrbanić, Savić, Demeli, Sladović s sinom, Majoli, Blaž Cucek in nek oficir - Hanak. Pelo in napijalo se je dosti. Izostala je menda zavoljo Savića tista o "severnem stričku" in pa una "po koritu voda teče" zavoljo malega Sladovića. Neprijeten zdel se je meni pa tudi nekterim drugim Cuckov nazdrav: "Smrt Madjarom"! Jedel sem tu resničnega purmana, imel je hembrano žlahtno meso. Stregla nam je nova dekla, rekla je, da je pred 4 leti delala tudi ona to, "kar stari ljudje delajo", misli, da tekne ta pečenka tudi mladim. Bosek pil je prav malo, toliko več pa jez, toda sem se samo uvinil, ne upijanil. Nazaj v Reko sem se peljal z Vrbanićem in Vakanovićem. -

Prišel je "kolega" Žakelj, ljubljanski tihotapec. Videl sem ga v kavarni, ali mu obrnil kar precej hrbet in šel.

2. novembra.

Spal sem prav dobro. Vreme je že spet mevžasto. Včeraj popoldne se je bilo nekako na pol razvedrilo, da nas ni nič dež pral.

Danes so verne duše. Lepo je, da se spominjajo ljudje svojih rajnih. Kdor pa ne more verjeti neumerjočnosti, ostane ta dan tako vroč ali pa hladen kakor vsaki drugi. Spomni se mrtvih prijateljev in žlahtnikov lahko tudi sicer, ne le na dan vernih duš in stojé ali kleče, na pokopališču. - - - - -

Mikl. nomina:

laka cf. Bucht - biegen

dhga (dæg?)

hda : hamus

kud. že s.s. improb.

zaloga pignus ss

šbA - ruda, rus. aes, sanguis

mêzda (mêd)

zvezda (zvêd)

mêzga (mêg)

mlaka (ml'k)

rěka (rik)

zabava (b'bi)

vora (vr) claustrum

nova nr. antrum

para, pr "Das Aufsteigende.

svara rixa

čara, čr : magia

dira scissura, foramen.

pridvorje s.s. vestibulum

pred'stl'pije propugnaculum.

pol'krožije semi circulus ss.

samodr'žije imperium.

šija (ši), sanscr. si ligare)

obočije s.s. tempora.

.....

Lisec ni prežal zastonj, da u-
ide. Po sreči mu se odpró vratca
in z veselo zvižgo je frknil zo-
pet v svobodni zrak. Voščim mu
srečno pot in pa da se varuje
za na prej bolje pogubnih zank in
lépek. Mesto njega mi skače
po kletki drug žižek, ki je pa
veliko bolj pohleven memo prve-
ga.

Te dni prebiram zopet hrvaške pes-
nike 16. stoletja. Iz Zoranića pre-

pisal sem že uni dan nektere besede, ko ga preberem zdaj vnovič, opazim, da veliko lepih reči takrat nisem prav na tanko bral in jih toraj tudi ne prav čislal. - Nalješković pa je mož po moji glavi in volji: brez neslanega pedantisma govori svobodno iz svobodnih prs: Zdaj uganja burke in kvantá (klasična je tista definicija, da mora biti pomočni "štap - dug, tvrd i debeo") zdaj umé prav ljubko in po narodno pripovedati grško pravlico o Paridovi sodbi, zdaj se vzdigne zopet mogočno v čarobni zrak naj slaje poezije, kakor v poslanici do P. Hektoroviča, včasih je zaljubljen in mehak, ali zna udarjati tudi na resnobne strune visoke krščanske lirike. Posebno veličastno mi se zdi tisto pozdravljanje sv. križa, katero ponavlja se desetkrat, kakor se za tako imenitno in slovesno reč spodobi: "Zdrav križu" i.t.d. Nalješković spada vsakako med največi hrvaške pesnike vseh vekov, ne veš, čemu bi se bôlj čudil ali topli fantaziji, ali visokemu

duhu, ali osoljenim in zapapranim šalām, ali zdravemu razumu in zreli pameti. Prepričal sem se, da mu tudi jezik ni tako trd, kakor sem pred mislil. - "Pesnik" Pelegrinović pa je prava šalobarda, ne veljajo mu ne poštenje, ne forma ne misli. Prijatelj mu je obolel, oglušel: on pa v pismu o tem norčuje, priporočáje mu vsakovrstne smešne in oslov-ske zdravila. Kukuljeviću pa so prav všeč te "šale" .. de gustibus non etc.

Pri Tirolcu pojedel 3 pare kranjskih klobas.

Zvečer smo se dosti nasmejali posebno pripovedovanju Vrbaničevemu, kako je znal dražiti v Varaždinu nekega starega kolega.

Oberstlajtman Nieser se ni hotel dati kaditi, potegnil je na zadnje sabljo, ko so ga jeli siliti. Rekel je, da se poserje na reške naredbe in oslarijo, na Reko in na Rečane. Ko ti te zabavlice zvedo, zgrabi jih purmanska jeza: zbirali so se

po korzu, pomaljali pesti, kazali zobe, voščili Nieserju vse tiste dobrote, ki jih zasluži po njihovem mnenju razžaljivec tako imenitnega "majsta", krstili ga več ko 100 krat s "figura porca". Telegraf nesel je na Dunaj in v Zagreb že skoraj tisto uro strašno novico o atentatu obrstlajtmana Nieserja na reško čast in reško pravico. Celó obrst ga je pogledal srpo, in skoraj grdo in mu rekel z zapovedujočim grlom, da se ne gane iz hiše do dalnjega "prefelka". Imamo hvala Bogu, ki je Nieserja ustvaril, saj spet kaj novega se pogovarjati. Bila je že res živa potreba, da se kâj takega zgodi, bilo nam je vsega zmanjkalo.

3. nov. Ob 9. poklič sv. duha, bil sem celi čas pri opravi-
lu, ali tega klicanja nisem
slišal: farje so menda pozabili !! Ne učenci, ne "kolegi" še niso vsi prišli.

Gredé iz cerkve videl sem Ani-

co nesti vodo. To mi se zdi zelo čudno; menda je premenila zopet službo in morebiti se ne motim, če mislim, da tudi zato, da se snide lagleje in večkrat z mojim naj boljim prijateljem Janezom, kterega ljubim tudi jaz kakor samega sebe. Kâj, kaj sladko me je revica pozdravila.

Novin je danes malo: v Trstu bil je včeraj sv. Just. Domobran ima, da so madjaronskemu podbanu Zidariću namazali z blatom okna in zidove: temu staremu "drekšajsarju" res ni bilo treba hoditi na Dunaj, da se - kompromitira in - blamira. Žalostna resnica je, da pokazujejo Mađjari če dalje bolj svoj azijski napuh: vidi se, da se niso (kakor nek'daj Burboni) nič naučili in nič pozabili. Avstr. vladi neče, kakor berem, Rotšild nič posoditi: žanje, kar je sijala. To so nasledki "Zuga nach Osten" in nemške kulture; za razširjavo teh sleparij in krivic bilo je toliko vojakov, toliko birokratov, toliko organizacij in toliko zapravljanja, zdaj pa trpé, ne zapravljivci,

ampak ubogi narodi: delirant
reges, plectuntur Achaji.

Umrl je mladi hrvaški pisatelj
Štokan, predstavil je z ruskega
"mrtve duše", sicer ne prav
na tančno in povsod gladko
in pravilno (ruski genitiv "gri-
venok" = iz "grivenka", djal je v
hrvaški: grivenokah!) ali mi
se zdi to njegovo delo vendar le
velike hvale vredno; kolikor
bòlj se soznanimo z dobro rus-
ko in poljsko literaturo, toli-
ko bliže primikamo se svojim
bratom in oddaljujemo od (za
nas) pogubne evrop. kuge,
ki vlada v celem življenju
naj huje pa v romanu!

4. novembra. Spal sem malo
in slabo, kakor tudi včeraj:
ne vem za kaj, od vina ne
ker ga ne pijem preveč in
malokedaj brez vode.

Sinoč in zjutraj ne mogoč spa-
ti bral sem Menčetićeve
zaljubljene pesmi. V njih po-
daja roko nad mero fantastični
orient zrelo-pesniškemu ok-

cidentu. Tu mrgolé, kakor mravlje ali čbele o roju čudne, pisane podobe, prilike, primere, tropi, figure in druge lumina orationis.

Originalno mi se je zdelo, da postavlja pesnik svojo "Anico" nad čisto Lukrecijo, ker mu ni hot'la dati tistega, kar žele vsi zaljubljeni "skroveno"; smel se je pasti le po lasêh, čelu, licih, očeh, ustih, grlu; za zadnjo koncesijo odprla mu je še - "prsi ljuvene", ni pa mu pustila "u ljuveni, raj žudjeni" kakor imenuje poet Bunić Vučićević v "plandovanjih" tisti skrivni kraj, v kterega vodi ravno med cizeji "snižani put" "smionu misal".

Anica bodulska je še v stari službi in je že spet nekoliko ne vem ali boječa ali "koket".

Ob 11 zjutraj. Triesterica ima telegram: da je I. Mažuranić odstavljén, mesto njega Kušević - začasno.

Uni izdajal je Hrvate Nemcem, ta jih bode Madjarjem: Schufferle hie, Schufferle dort.

morje: mr. smrt vegetacije

plešte humeri (plet)

s'ličije s.s. rhythmus

rusovlas' flavam comam habens.

triz' iz trizim', nazim: unius anni,

srb: nazime porcus anniculus cf.

lat. bimus: bi + hiems.

Vladimir' -*mtr'*; - slav' a vlad *b*,

vladi: imperio nomen habens.

otrok' cf. *αποιδυξ*, abnormis

vraž, kor: vr'g sonum edere

hvat k: *hvit*, kakor *brbis* (obrus)

sluh - sluh

ΔΑΤ' lorum s.s. *ΤΑΓ'* detto

drog (k: *ΔΥΑΓ'*)

prog' locusta (*prag'*: Springer)

tôg (*τῆγ'*) n.sl. zäh (? zame)

grqb' plebejus (za prav: rugosus)

črēp (za prav: haustum)

(12) ostrog' castra l. paral. 14. 15.

(str'g)

srb: sapon funis

lěp viscum in decorus

pes'k (iz *ps*) conterere

iz novosl.

(11) bez' přědl'ga sine mora

dr'žim za dl'g : lat: obligatio.

mlad' juv., tener (cf: scr: mrdu, in: Malz)

klas (kl's pungere)

(10) prtvor' porticus

bog' (scr. bhaga adjekt: venerabilis,
subst: fortuna, potentia divina, že
vêdski bog, ki je pozneji: Šivas
zend: бага, staropers: бага déus.

Βαγαίος friško ime za Zena.

zam'k claustrum

smok novoslov za: zmaj. (Nisem slišal)

strup vulnus (9 nazaj jemljem to, kar
sem že podčrtal bil v bukvah)

lik kor: pingere : tolik.

div' : Das Angeschaute *κατ' ἑξοχῆν*
tudi sicer za: splendere in videre
ena beseda,

buj (luxurians) k: *bui* "crescere"
kar se vidi iz *bulo* in *φύω*.

gněv' : gně: pod'gnět' stimulus, gně-
titi accendere.

shd' membrum, vas, iudicium Das
Zusammenfügen in das Zusammenge-
fügte, kakor srbski nad spes nat
dě.

prost za prostr' (cf: bratr, odr' (dr)
Schafft, schaben

pazder mesto - der
tir (tr. rumpo, franc. route)

Mir', scr: smr memorem esse

uspor refundatio fluminis

prepelica (pl = pr)

čeh: plapol flama, mlamol (Truber)

lvv' = liu (secare)

nov, nbl nja, **vřv** (iz **Nbl**, NOY)

udav' ruski : boa constrictor.

s'† drav iz: dru firmus

goj: gi = ži - živ.

Od 87. str. naprej:

zemljeděl**bc** že s.s., tudi zemljeměr**bc**

piv**bc** (nota zavoljo v) { nogatica s.s.
gostin**bc** hospitium. { summa aedium
pars

ist**bc** , accusator, reus

prav**bc**emb via recta že s.s.

rogat**bc** serpens quidam, rožan**bc** arcus

vladay**bc**, dělay**bc** (nota tibi, care mi
Levstek!)

zelünik' medicus korenit**bc** magus

čist**bc** stanum (čist) (sě**bc**nica: tentorium

ognica febris s.s. maslica oliva s.s.

zast**bc**nica s.s. adjutrix, strě**bc**lnica turris s.s.

bož**bc**nica templum (tudi poljski)

hranilnica : conditorium.

vshod**bc**nica editior domus locus

v**bc**seprijemnica deversorium, gor**bc**nica

in obě**bc**nica coenaculum, kamenomet**bc**nica catapult

or**bc**žnica armamentarium, pě**bc**nica citre s.s.

(i cě**bc**nica

Oficijalci so "dešperat". Nekteri imajo pa zraven humor; veliki župan Zmajić, zagledavši podžupana Vončina, upraša s posmehom: "No, šta ste još podžupan?!" Celó Anton Janković se zna hiniti, dela se nekako veselega, kako bi ne slišal "cingleta", ki zvoní tudi njemu, z mano je zdaj práv posebno prijažen, ali "man merkt die Absicht und wird verstimmt".

Zvečer imeli so Rečani spet "barufo", ali práv za prav Rečanke. Poročil se je popoldne mlad fant (23 let.) s staro, grdo baburo; dekleta, posebno stare, drle so skupaj kakor potop, obsipale svate, rivale sim ter tje, nektere krohotala, druge pis-kale, tretje pljuvale, četrte psikale, pete godrnjale, šeste upile, sedme kruljile, osme tulile, devete rjule kakor obsedene. Bila je pred cerkvijo prava črna šola. Ali ženin

in nevesta sta se smehljala: ona si je brž ko ne mislila: to je vse le: "Brotneid" mene necoj, in vsako noč kâj čaka, vas pa ne. To je rekel tudi moj znanec neki starki, ki je stala blizo nje-ga in ona mu pritrdi s smehom: "bravo! imaju po boga pravo, to delaju sve iz nenaviščine".

Sicer pa je v tej ženitvi henta-no malo romantike: premože-nja nima nič ne on, ne ona. Vzela sta se na "frej-roke". -

6. novembra. Necoj je umrl silni bogatin Janez Vranican, vodja kupčije Vranicanove rodovine (bratje so v španoviji, kakor Rotšildi) za črnimi ošpicami. Zakopali so ga precej, ker je ta bolezen neki nalezljiva. Za svečarja ino pogrebce je to velika zguba, naj večji pa se ve da za farje. Njim bo težko verjeti, da se ošpice nalezejo; vrag me vzemi, če ne bodo zavoljo tega hudo zabavljali zdravnikom, ki so dali ga tako brž zakopati.

Mesto begunca kupil sem včeraj družega lisčka, prav prijazno, lepo živalico, tudi ni tak "divji, demagogički" svobodnjak kakor uni, da bi hotel vse razravsati in razkavsati, ampak skaklja krotko in mirno gori in doli, postaja zdaj pri kupici z vodo, zdaj pri koritu, pa si misli:

Tičica zaprta b'la
V sili ni nobeni.

Danes začne se zopet moja šola, jelo je teči enajsto leto mojega življenja, dela in veselja v hrvaškem primorju. Bodi mi pozdravljen od srca ti drugi decenij! Videl me bo deš na tistem borišču, na katerem sem dovršil prvega. Res da je bojno polje majhno, za naš trud ne klije lovor, ne pletejo se venci, ali kdo jih želi. Služili bodemo domovini zvesto in srčno kakor do zdaj; postavila nas je tu na prvo stražo zoper zvitega, nepoštenega sovražnika, ki je Reko že na svoj zemljevid zapisal, postavila nas za brambovce zoper družega

silnika, ki stanuje daleč na sever-
ju unstran Drave ali je segel tu-
di po tem biserju slavj. zemlje. Res
da v šolah se dosti upirati ne mo-
remo, ali kar moremo, bomo sto-
rili; mladi, primorski rod ne bo
prišel iz naših rok ne okužen z
laškim strupom, ne ohleščen z
madjarskim napuhom. Predraga,
presladka naša mamica Slava,
sprejmi dobrotljivo moj obet,
mojo prisego: tvoje sinčiče, svo-
je ljubljene bratce vodili bode-
mo tudi za naprej vedno v tvoje
naročje po poti poštenja, po
poti slavj. pravice in narod-
ne svobode. Ne boj se, da ti se
izneverimo, na tvoj sveti žrt-
venik pokladamo svojo dušo
in srce, vse misli in občut-
ke svoje, vso muko in ves
trud svoj. Ne plašijo nas ne-
varnosti, naj reži na nas pre-
kanjeni izdajavec, ali hudobni
tujec. Nadušeno bomo peli
vedno tvoj himnus, svojo mar-
selêso:

Naprej zastava Slave!

7. novembra. Nebo jasno kakor
ribje oko, ali je to presneto vre-
me nagajivo. Kadar se more iti
kam', dežuje, kadar se ne utegne,
je pa lepo.

Miklošič nomina (od 93, do konca)

pleténica, plenica ss. catena

teplica, toplica therma

st₆klēnica poculum

t₆n₆čica vestis aestiva

m'nožica že s.s.

kolo: kol cf. kr: curvani

str. 94. 95 tolmači kompar. in part. perf-a.

skripač' : ruski : škripač naš

tep₆čič apparitor.

padež že s.s., ruski: Viehseuche.

r'vaš₆ Reebholz.

Dodatek o adverbiih:

НАДЪ, НАДЪ prostor, preko kterega je
gib.

jeli si iz jest₆li

k'gda po Boppu k' dvakrat

Pozneje: di - s₆di, morda za d₆l nunc
ov'de, on'de (ne t)

ide, ide že (ubi relat.) quia + do-
donec : don₆deže

/mi
ma suffin : sasvima

СИТИ ПАЗОЈА

jamo, amo, ja može : quo

Izpis končan (strani: 112, 115, 119,
 122, 125, 128, 129, 135, 140, 152, 160, 168.)

~~~~~
 Kupil sem lepega, živega ka-
 nalčka, pa sem ga moral pustiti
 še pri prodajalcu, ker nimam zanj
 kletke. - Pozneje mi je rekel ta po-
 štenjak, da ga je prodal drugemu.

Od kar je šola, živim nekoli-
 ko drugač; da ne pohujšan "nedol-
 žne" (!) mladine, moram zastran
 Anice paziti, da me ne vidi jo ti
 s.s. Alojzii. Tudi obedoval bodem dva-
 krat še le opoldne, ker imam do
 12. šolo; in popoldanje spanje je mi-
 nulo, ker sem ob 2. že uprežen.

8. novembra. Sreda, popol-
 dne morebiti kak skok vên, malo
 mi je všeč, da imam danes tri ure
 zaporedoma od 9 - 12. -

Anica je prâv prâv dobra ubo-
 žica: škoda, da ji ne more človek
 dosti pomagati. Dela ima, da mi
 se smili, ali prenaša vse po-
 trpežljivo, brez godrnjanja.

Rečanom kajenje preseda, začeli so se praskati za ušesi in dvomiti, da je tako potrebno, pa tudi ni šala, vsak dan jim jemlje ta volarija blizo ave sto gold. iz mestne denarnice. Slišim, da so imeli včeraj zbor in da se je oglasila že večina mestnih "očetov" za odpravo te drage predpustnice.

Reški poslanci so odrinili na zagrebški zbor: Ciotta jo je pripihal iz Ogrskega naravnost v Zagreb; za Kozulića se sliši, da mu dela krojač narodno surko!! O Rečani, Rečani, dolgo ste se branili in zabavljali, pokazali, da niste, kar bodi, toda kdo ne bi se nazadnje te "independenze" ne naveličal?! Zdaj ste v kletki, morebiti uidete, morebiti pa tudi ne. /- Bog - bogis; deus, dei; norca, cae; pameo, pamere - : reminiscencije iz prvošolske latinščine./ ..... Za Erzungeresa Martini - ta se pripravljaja tudi nekâj; pravijo, da si je naročil nekako "kurdelico"

trak ali vez, kakor jih imajo za sablje. Ljudje se pogledujejo, migajo z ramami, tresejo z glavo, prišeptujejo na ušesa, ugibajo, rešetajo in pretresajo, kaj da pomeni ta skrivnostna "kurdela". V svoji desperaciji menijo nekteri, da misli Martini zares nositi sabljo in ker se zanj ne spodobi sama sablja, da si bode omislil tudi pripravno obleko k nji in hudič si ga vêdi, če ne bo ta obleka tudi - surka! -

Vreme se drži na jok in cmêr; ne pojdem nikamor. Pred-sé na okno postavil sem kletko z žižkom: ali revež nosi plajš, glavico skril je za peroto, ne vêm ali dremlje zavoljo žalostnega vremena, ali pa se je preobjedel in crka. Bil je do zdaj tako vesel, skačen in priljuden ptiček, da bi mi žal bilo, če bi se odvezala od jasel življenja njegova "Substanzialität" in zgubila "in der Totalität der ewig schlummernden u. ewig schaffenden Weltseele".

9. novembra.

Žižek je fuč! ga je že namestil drug, prâv zelen, "brihten" fant. -

Pri Florijanu se jê svinjarija: včeraj je zaklal prasca, sinoč sem napasel se krvavih klobas, danes bi se pa ne branil žolce in ušesa s hrenom.

Celi dan je deževno, včasih se ulije prava ploha. Srečal sem Ančiko; kako presrčno se zna smehljati! Morebiti se na zadnje res v njo zaljubim. Bog obvaruj te nesreče mene in njo.

10. novembra.

Danes je Lojzetov in quasi moj rojsten dan. Lojzek je mlaji od mene 6 let, ali ne more imeti tako rad brat lastnega brata, kakor sva se ljubila midva. Čas in prostor sta naju razločila, ali še zdaj mi se zdi sladak spomin najine nekdanje prijaznosti; kar mi je bila njegova sestra in amore, bil mi je on in amicitia. Bog živi njo in njega, daj njemu dobrih, veselih tovaršev, nji

pa obilno mladih, ognjenih "šoceljnov" !!

Škof Soić je tu, posvetil je danes moja bivša učenca Blečića in Lilka. Skoraj vsi učitelji so mu se šlo poklonit, jaz pa ne - takih komedij sim sit! Sušec Soić baha se po svoje, n.pr. da je na cesarjev dan mašo po glagolski pel! Do zdaj še nisem slišal nič o kakem glagolskem petju, kakor ne o cirilskem. Zastran politike je djal, da bode hodil tudi za naprej po stezi, po kateri je do zdaj korakal. Te besede so prava Sfingina uganka. Ta škoficelj lazil je do zdaj po vsakovrstnih potih, samo po pravi nikdar; je li mislil morda reči, da tudi za naprej neče biti pošten?!-

Fran Kurelac je prišel pa je brž zopet odrinil. Nisem ga videl nič, prav žal mi je. Popotoval je po Dalmaciji in granici in doživel marsikako aventuro. -

Ko berem protokol zadnje konference, opazim, da so dodane reči, o katerih se nismo pogovarja-

in sicer take reči, ki se dotikajo osebe nekega kolega. To se ve, da nisem podpisal te svinjarije; drugi so jo pa! Ala pri moji duši da ne vem, kamo bi se djal od srama, da moram služiti s takimi lumpi in pizdami.

Zvečer baraka, prišel je tudi Hirsch in "Milčina", pa se je pilo in pelo do sitega.

11. novembra.

Danes pastil me je direktor Jan-ković, aliter: Mažuranić, zakaj ne podpišem perfidnega protokola. Držal sem se prāv mirno, ko sem mu odgovarjal, ali sem mu pravil tako gorke, da se je od jeze kar tresel. - Ravno zdaj, ko to pišem, prišel je pome učenec, pa se bova brž ko ne spet kosmala.

(pozneje: motil sem se, poklical me je zastran nepomembne stvarce)

Novine nosijo program fuzionistov, jaz bi jih imenoval pred

konfuzioniste: iz tega presa ne bo nikoli tečne kaše: mažaroni bi radi prekanili narodovce, ti pa une: taki prijatelji pa se kmalu skavsajo, če se ne odreče ena stran popolnoma svojih principov. Mi smo že taki, da bi delali alijance raje s hudičem kakor z brati in se mislimo ob enem še modre, češ, sãj hudič ni tako pameten, kakor stare babe menijo; če nam ne pomaga, mu pa pokažemo fige. Spreleti nas groza, če le slišimo besedo, sveto, visoko, nebeško, rešivno, edinorešivno besedo panslavizem. Bojimo se te pomoči mendã práv zato, ker se je boje naši naj huji sovražniki !! eheu, quae nos dementia cepit! -

Od sinoč puha burja, nebo se zopet razvedruje.

Zvečer z Anico v veži šmac !
Nova polhova kapa, ki sem jo kupil za 1 gold. ! mi bo kãj prijetna in koristna, slasti kadar bom ob burji "expediral" kam'.

12. novembra. Proti jutru še
le vračali so se spoštovavci sv.
Martina, se vê da ne preveč
tiho.

Vreme hladno, ali lepo; nebo
vedro in ob enem Martinova
nedelja! Liebchen was willst
du noch mehr?

Prišla sta te dni iz Polh. Grad-
ca Janez in Jože. Ta je vês bo-
lan od jeze in žalosti; zavoljo
neke majhne stvarce, ki jo je
napravil neki dečli že pred
4 leti, ga je gosposka hudo
pestila in gonila. Moral je
plačati precej 80 gold. in bo
moral po 15 še celih šest
let. - Nauk te resnične pripo-
vedke je zate Janez tà, da
se varuješ delati take ne-
prijetne, male stvarce.

Excerpti iz Nalješkovića:

da ti ga (zub) izjmu ća. - da neć
ćut (ćutiti). - ter veliš to me
nje (meni). - da bi - grom ubio
tećenja (stoku?) i ćeljad. -
koja (spila) je protiva tvojojze
nemoći (passend). - vèrvom put

spile. - gromor (grom). - nu se čuj
od kuka. - ter u rub zaveži. - tri
grane očeši (odtrgaj) - Bog s tobom
majno ! (? slovo) - svies (Erkennt-
nissvermögen

"Ne mogu vidjet ja, nu stante vi k strani
"Jer većma sunca sja vaš ures izbrani."

x x x

"Na svetu jer sila i sreća što dava
"U tomu nije bila i tkomu vik slava.

x x x

toj me Bog obari (kakor mi). - da budu
bit (!) svade meu nami. - nut ve
(ženski spol ?) se ne bojte. - dobitak
da ti vuk ne kolje (tudi Čehi). -
a žimi (?) gospodar. - Onamo ti breče
u bisak brašance postavih. - a
sunce prem roge na obor naš
vrže. - toj ve se potrudi (ve=
zdaj ?) - cělunov. - brahomo cvě-
tice. - Reci ve sele ti. - prosu-
ze mê oči. - milije: žaliije (bolj
žâl) menie (meni). - ali mi ne bi
to višnji bog zazrio. - Sudac: naj
vilo tebi ta jabuka,.... nemoj Vi
(vam) bit muka. - da nanju ni-
je žao (da Vama se ne"bržmaga") -
ako se nećete ponesti. - da nas
njome ugledate (dadete). - jednom
krincom vruće kaše. -

da druga ni raznica (tudi Rusi) - četar (?) kriposti poznaje. - sliku k živini imaju. -

" . . . . . er scienim do danas
Rodila nije žena spěvalca, kako vas
(Petra Hektorovića)

x x x

tuj ti se zabih ja (vidi joč Vilo) - svě-
tlušće nje oči. - molim te boga dil.
- srěd brloga. - tegnuti (dotaknuti)
- što tvore. - da praša (kakor
mi) kladenac. - količak obide
mene strah. - provodič (Führer)
tko mi te pošila (ne lj) dvakrat.
- zvězde .. načine kê slide. - noge
kojim su za podnož nebesa. -

Excerpti iz Šiška Menčetića:

ne prijaj tužicu. - toliki jad ne mo-
goh odolit. - nemoj procinit, da po-
ju. - gdi mogu biti rad (vesel). -
obras sadruži (večkrat m. in str.)
Pozri svak ureda. - bez sumnje (ganz
sicher) dil togaj. - bez izma sva
sladost. - Bi rek. - Neka se ne
bolju (l. oseba) na tebe sve mê dni. -
- Vas grad zvoni od tvoje dobrote. -
Kudom zavije toj uho (kači, zamaši
s predivom . kodeljo) vinu mi
bi zaman (vedno ?). - pauni, gdi
nose své vlase zavite u kruni. -
- Rič kada izasta tvoj razum.

Kad sunce dogori (zvečer) - grlom izviija. - bez nijedne uzroči (kakor iztoči = uzroka) - stvar, koja ti nikadar ni bila s priroči (idem, cf. prigovor). - človik vas čin svoj bude oć (menim, da to, kar "ostaviti") - lav bi stal, mnju, krotom, ka jest zvir ohola (cf. pitom) - jest to naredno od boga (=narejeno) - år - vâr postavi na moj svit (=berücksichtigen). - Od toli ja naprid ne željah rič inu, nego li zapovid ob- služit nje vinu (vedno? precej?). - jad i nalip. - Plemštinu svu dala našem naravu. - da ve- će to ime ("Slava") k dilu se pri- klada (= entspricht). - toli izročit (imeniten?) predragi nij' kamen. - ovomu dnevi. - smilost (=mi- lost). - rekoh se ne zvati rečenje umrlo (= stvar, cf. našo "reč"). - mi se izroni u željah sva mla- dost. - Danice gorušta ! zato se rad zovem (= veselega imenujem)

"Zato grem u nesves, cvileći pakleno

"Zato se grem ubit etc. ....

x x x

Srce da dahti. - jer mi se ne mo- re (k oknu priti). - cvileć vele sôz- no. - ne na vis na ljubav nastupi (=Ne- benbuhler schaft.)

"Mnokrat se zatekoh sam ubit i spravljah
 "Nu pozrih jur k bogu, ne dah se vladat tač,
 "Li veljah: ne mogu trpiti tolik plač.

x x x

odolit .. jad. - stavi red (rendez-vous). -
 me nje lice obasja kako zmaj. -
 da svoj dvor uhodi. - kolik strah
 prija moj život uzviren (?) - rič, kû
 recieh ! s celovom li tecieh na ličca.
 - stanih jakino vas vazet. - da
 može mlad človik plakati ne hte-
 će. - pokloni u darov (4 pad). - ter
 sam ja stanovit (= entschlossen ?). - Sad
 sam stanovit, da većma nij' človik
 od mene darovit (= prepričan). - Ridko
 nadjoj, da može počtenje s lipotom
 stat u goj. - da zora mimored na
 pospih svitaše. - sunačce, ki na-
 še srdačce razmiri nemilo. -
 Zatoj nje obraz sja sunačcem tak-
 meno. - Još bi rek razvire svi-
 tločom bisera (grlo). - na bile
 nje ruci ozri. -

330 p.:

"Pisance, kad budeš na skutu toj fravi
~~Heeengj-da-zabudeš~~
 "Nemoj da zabudeš, nje lipos pozdravi.

x x x

da za njom dvor podje. - Svaka jur
 pripše? za carsko pristolje (= je
 vredna) - laž milih razteče (= razdeli)
 - kon moje mladosti. - jer žimi
 ljubav tva (?) - i žimi život moj ?

Gdi gasi gork oganj. - Odvrača svoj pogled od mene vinu tja (vedno, vselej?) - pisnivec. - kon sunca. - zač' srce mé praže. - želja mi dotuži. - Smiluj me, boga dil. - Nij' prava vidit svis va ovom čoviku. - život oč (4 p.) - ruci prebile. - pri želji ljuveni .. za trud se ne scine (=im Vergleich). - stril, ufan izberi (verlässlich). - vazdre (=vazre) - Ovo gre pet godin, jer sam nje sluga ja (=Evo). - darov, za koji umriti vinu sam pripravan. - ličce sončano. - da sam, daj, dio- nik od tvoga sad jada. - Izmi taj željni vrid iz tvoga života. - kosu, s kom zlato gubi čes (=neben) - ri- či zaupi. - dahti (zopet). -

"Eto znaš, da prodje dvaš od sad šes godiš
"Odkoli, gospodje, život moj gospodiš.

x x x

Od tvoga pozora svitlosti svak vamni, da su dan i zora. - hotno smrt zovu. - toli znat sve hočeš o toj ulovi (ptiča). -

.....

Martinovo nedeljo, zadnji dan tega dvomesečnega dnevnika, preživel sem takole: Ob sedmih sem se že oblekel in šel v kavano po tisti ulici, kjer prebiva Anica, toda

je nisem videl, tudi je ne dolgo čakal; kakor vreme, so vedno hladnejši tudi moji občutki. V kavani pijem kopcinarja in berem prazne novine. Potem pijem pri Florijanu 2 kupici vinskega šnopsa in grem drugikrat v kavano, brat Triesterico in njene ljubljanske klobase. Práv za práv bi moral iti v cerkev "za en špegu teh mladenčev", ali Janez je za svete reči mrzel in vês "ferbežen". Potem prepisoval sem v te bukvice excerpte iz Nalješkovića in Menčetića. Za obed imeli smo prvikrat krofe, vina popil sem opoldne 3 merice, zvečer pa 4 = 7. Florijan je cel dan rogovilil, opoldne izkazoval je svoje znanosti v loteriji in si skrbno zapisal neke številke, ki jih je načrčkal Bosek na mizo; češ, ker utegnejo "ven priti", kajti mu se zde posebno lepe, jih bo stavil. Zvečer pa je zabavljajal zoper svojo ženo, mi smo jo pa branili. - Po poldne sem zaspal, Bos. je rekel, da pride pome, da greva na šetnjo, pa je ostal v visitah pri Markoviću, ki so bile dosti puste; ženi ga še "predstavil" ni. Zvečer se snideva z Anico. Čudne besede mi je govorila. Hot'la bi priti pod avbico, ter me je naganjala, da jej dam kak "pên" n.pr. kak prstanček!! Janez pa je debelo gledal in končal tisti hip to ljubezen in ta dnevnik. -

K a z a l o :

Premišljevanje, kam bi šel	3
Naj boljše leta	4.
Primorski lacaroni in latinske šole ..	6.
Janez pije l. krat mlado vino	9.
Obed v Mrkoplju	12.
Nemška kultura v Mrkoplju	14.
Antoničeva krčma v Bribiru	18.
Hrovaški Kristus	20.
Péta maša v Liču	22.
Romantična ljubezen nekega Novljana .	27.
Crikveniški koludar v društvu z Janezom	27.
Novljanska nova luka	29.
Konjske fige	30.
Suzanič in njegova mlada gospa	36.
Star Povilec in Jelačič ban	38.
Kirec, usmiljen samaritan	39.
Vinski kupci iz Kranjskega	41.
Čudna sanja o svetem letu	42.
Sodba o novljanskem ubijavcu	44.
Kranjski romarji v Reki	48. 49.
Janez gre s Hamperlom v Srdoč	50.
Starovérski pop izganja hudiče	52.
Dunajska "Presse" pada v medlévice ..	54.
Društvo v Florijanovi krčmi	56.
Dekla Tonka	58.
Arhitekt Donegani	58. 59.
Jeremijada A, Marijaševiča	60.
Jungfiumanerji	61.
modrobelordeča zastava	61.

Pot v Baker z zdravnikom Müllerjem	63.
Jutrnje revizije v papirnici	63.
Kdo je "inženir" Junker	66.
Kozmova nedelja	67.
Pot v Kastev z Vrbanićem	68.
Planinski fajmošter je - jakobinar	70.
Narodnosti v gornji granici	70.
Program slovenskih federalistov	72.
Praktični krčmar Jelušić	74.
Madjarska barka	76.
Dohod jurista Kurelića k meni	77.
Hamperl in ženska zvestoba	79.
Kavsov Mičel in odhod Gatnikov	80.
Idee učitelja Kanca	81.
Hamperla tlači mora	82.
Bodulska Anica postaja koket	82.
Janez in mesec "rujan"	84.
'Orošec zabavlja na Mokarjeve	85.
Janezova sanja in sv. Neža	86.
'Orošec zabavlja "Slobenerjem"	90.
Osvaldova hči, žegnana med ženami	91.
Pot na grobniško polje	92.
20. oktober in njegova slava v Reki.....	95.
Galantnost majorja Maulerja	96.
Janez vošči srečo kardinalu Antoneli-tu ...	99.
g. Palmerston umrjejo	100.
"Ober schwanger" in ideal vseh dobrot ...	101.
Raztresen Janez in ubogo človeštvo	102.
Studiosus jovialis (bolje: jocosus)	103.
O jeznem ženinu Tomljanoviću	104.
Hamperl se po francozki priporoči	107.

	str.
O civiliziranem mucu Frilinčku	109.
Excerpti iz Miklošičevih bukev: Bildung der nomina: 112, 15, 19, 22, 25, 28, 29, 35, 40, 52, 60, 68.	
O tičkū lisčku	114.
Lep pogled na oblake in morje	115.
Excerpti iz Zoranića in Vetranića	117.
abasso il ginnasio!	124.
Mamula	129.
Nekaj besed o Čubranoviću	130.
Obupani puškar	132.
Naš "rojak" Zurhalek	133.
Politični otrobi	133.
Stari hrvaški pesniki	136.
Marulićev "razum i človik"	137.
Kultura dalmat. poglavarja Filipovića	139.
Bosek pride	142.
Kak'šen je Janezov jesenski dolg čas	143.
Moj veseli žižek	150.
Baraka v Bakru	150.
Nekaj besed o Nalješkoviću	154.
Obrstlajkman Nieser	155.
Smrt pisatelja Štokana	158.
Ivan Mažo - februar patentar fuč	159.
Barufa nevošljivih Rečank	164.
Janez pozdravlja enajsto leto svoje službe v hrvaškem primorju	166.
Čudne pripovedke o reških poslancih	170.
Žižek se gubi v "Weltseele"	171.
Baharije škofica Soića	173.
Perfidni protokol	173.
Program hrvaških fuzionistov	174.
Nadloge polhovograškega Jožeta	176.

	str.
Excerpti iz Nalješkovića	176.
Excerpti iz Šiška Menčetića	178.
Martinova nedelja	181.
Nagli konec Janezove ljubezni z bodulsko Anico in njegov vzrok	182.

X

X

X

ta kes je ves kunjav = troh-
len. Se je že spet skrutilo
(zemlja strdila, da se težko
koplje) v živini nimam sre-
če (ne: pri živini) Če je kdo
še bolji, ne stori ni-
koli vse prav (ne pa: še
tako dober) krivopričnik

Mapa CLXIV

Ms 80 št. 27